

BELEIDSPLAN CULTUUR

2008-2013

November 2007

Steven Dusoleil

INHOUD

Inleiding

DEEL 1. Proces van de cultuurbeleidsplanning

1.1 Opsomming van de communicatie- en participatieacties

1.2. Afstemming op andere beleidsplannen

1.2.1 Het jeugdbeleidsplan

1.2.2 Het lokaal sociaal beleidsplan

1.2.3 Het toeristisch beleidsplan

1.3 Onderzoeken, resultaten en beleidsvragen

1.3.1 Publieksonderzoek 30CC, het cultuurcentrum van Leuven

1.3.2 Publieksonderzoek Tweebronnen, de Leuvense openbare bibliotheek

1.3.3 Traject cultuurcommunicatie

1.3.4 Onderzoek naar kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren

1.3.5 Onderzoek over sociaalartistieke praktijk, cultuurparticipatie en diversiteit

DEEL 2. Situatieschets

2.1 Het stedelijk kader

2.1.1. Bestuurs- en adviesorganen

1. Gemeenteraad

2. Het College van burgemeester en schepenen

3. De stedelijke administratie, de directie cultuur en de stedelijke culturele instellingen

4. De cultuurkoepel en deelraden

2.1.2 Algemene situatieschets van belang voor het cultuurbeleid van Leuven

1. Demografie

2. Onderwijs

3. Jeugd

4. Welzijn

5. Middenstand en toerisme

2.2. Het cultuurbeleid en het culturele veld

2.2.1 Het cultuurbeleid

2.2.2 Het culturele veld

1. Culturele organisaties en verenigingen

2. Culturele infrastructuur

3. Middelen

DEEL 3. Sterktes, kansen en aandachtspunten

3.1 Samenwerking, coördinatie en communicatie

3.2 Specifieke sterktes/kansen voor het cultuurbeleid

3.2.1 Compacte historische binnenstad en een rijk onroerend, roerend en immaterieel patrimonium

3.2.2 Een jonge stad vol artistiek talent

3.2.3 Een stad met een sterk gevarieerd aanbod en een focus op muziek(festivals)

3.2.4 Leuven als creatieve kennisstad

3.2.5 Een stad met een grote diversiteit en een sterke Leuvense identiteit

3.3 Specifieke aandachtspunten voor het Leuvens cultuurbeleid

- 3.3.1 Creëren van nieuwe mogelijkheden
- 3.3.2 De culturele rol in de deelgemeenten
- 3.3.3 De culturele rol in de regio
- 3.3.4 Een evenementenbeleid

3.4 Besluit

DEEL 4. De stedelijke culturele instellingen

4.1 Evaluatie van de uitwerking van het cultuurbeleidsplan 2002-2007 en van de werking van de stedelijke instellingen tijdens de voorbije beleidsperiode.

- 4.1.1 M van Museum Leuven
- 4.1.2 Bibliotheek Tweebronnen
- 4.1.3 30CC
- 4.1.4 Het stedelijk archief
- 4.1.5 De erfgoedcel
- 4.1.6 De directie cultuur

4.2 Kort overzicht van de toekomstige werking van de stedelijke culturele instellingen.

- 4.2.1 M van Museum Leuven
- 4.2.2 Bibliotheek Tweebronnen: van uitleenbibliotheek naar verblijf- en beleefbibliotheek
- 4.2.3 30CC
- 4.2.4 Het stedelijk archief
- 4.2.5 De erfgoedcel
- 4.2.6 De directie cultuur

DEEL 5. Algemene visie, missie, strategische en operationele doelstellingen, acties

5.1 Ten geleide

- 5.1.1 Leuven, een creatieve stad voor creatieve mensen
- 5.1.2 Leuven kiest voor cultuur die mensen samenbrengt

5.2 Een visie op het Leuvens cultuurbeleid

5.3 De missie

5.4 Strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en acties

DEEL 6. Interculturaliteit

Inleiding

Voor u ligt het cultuurbeleidsplan 2008-2013 van de stad Leuven. Het plan werd enigszins anders opgevat dan het vorige beleidsplan. We zijn er immers in geslaagd om deze keer een volledig geïntegreerd plan op te stellen. We vertrekken van zes grote strategische doelstellingen en we geven de stedelijke culturele instellingen bij de realisatie ervan elk hun taak. Dit geldt niet alleen voor het algemeen cultuurbeleid en voor de werking van de culturele instellingen zoals bedoeld in het decreet op het lokaal cultuurbeleid (bibliotheek en cultuurcentrum), maar ook voor de stedelijke culturele instellingen museum, archief en erfgoedcel. Deze werkwijze en presentatie zorgt voor een sterkere samenhang, een grotere leesbaarheid en voor een goede inhoud.

Het cultuurbeleidsplan 2008-2013 toont dan ook de culturele ambitie die leeft in Leuven. Leuven is een bruisende kunststad en dat zullen we in de komende beleidsperiode nog beklemtonen. De stedelijke culturele instellingen zullen meer de publieke ruimte bezetten en kunst in de straat aanwezig stellen. Ze zoeken mooie plekken op of zetten een samenwerking op poten met wijken en buurten of met verenigingen om kunst en cultuur naar de Leuvenaars te brengen. Binnen de ambitie is het verder de bedoeling om de toenadering tot de andere beleidsdomeinen verder te zetten. We denken hierbij in de eerste plaats aan de domeinen toerisme, communicatie, jeugd en welzijn.

De zes strategische doelstellingen leggen klemtonen op aanbod, educatie, creativiteit, jeugd, erfgoed en participatie. Hieraan zijn telkens ook een aantal strategische projecten gekoppeld waarvan het museum en Het Depot nog steeds de belangrijkste zijn. De realisatie van een platform rond kunst- en erfgoededucatie voor jongeren en de realisatie van een sociaalartistiek huis na de verhuis van de jeugddienst uit de Romaanse Poort zijn nieuwe elementen die vooral gericht zijn op het verder zetten van de publieksverbreding en verdieping. Het stadsbestuur wenst dan ook sterk in te zetten op de participatie aan cultuur. Alle stedelijke culturele instellingen krijgen hierin belangrijke opdrachten. 30CC zal in elk geval de motor worden van deze vernieuwde praktijk.

2009 zal in deze beleidsperiode een belangrijk jaar worden. Dan opent het nieuwe museum, M, zijn deuren. Het doet dit met twee prestigieuze tentoonstellingen: "Rogier Van der Weyden. De Passie van de Meester." en een tentoonstelling van Jan Vercruyse die gepaard zullen gaan met heel wat culturele activiteiten. Vele culturele spelers in Leuven zullen de handen in elkaar slaan om een sterk programma in elkaar te steken voor en door de Leuvenaars. Wees gerust: er zal muziek zijn, er zal gedanst, gelachen en gepraat worden, er zal iets te drinken zijn. Leuven bruist meer dan ooit.

DEEL 1. Proces van de cultuurbeleidsplanning

1.1 Opsomming van de communicatie- en participatieacties

12/04/06: regiegroep – samenkomst van externe deskundigen en diensthoofden: er wordt een discussietekst opgesteld over een cultureel masterplan¹. In deze tekst wordt vooral gesproken over een mogelijk evenementenbeleid voor Leuven en over communicatie als middel om participatie te verbreden, te verdiepen en te vernieuwen.

21/04/06: Cultuurkoepel – agenda: voorbereiding van een memorandum over cultuurbeleid².

15/05/06: deelraad socio-culturele verenigingen – bespreking memorandum. Er wordt meer aandacht gevraagd voor de verenigingen en voor de ondersteuning van de communicatie van hun activiteiten in Leuven.

21/05/06: 30CC Raad van Bestuur – bespreking memorandum. Er gaat veel aandacht naar het nieuwe voorstel om de projectwerking en programmering te sturen op basis van weloverwogen criteria. (zie verder over ‘boordtabel’)

22/05/06: deelraad kunsten – bespreking memorandum. Er wordt aandacht gevraagd voor het thema interculturaliteit o.a. vanuit de idee dat er 3887 internationale studenten zijn ingeschreven aan de K.U. Leuven. Verder wordt er gevraagd naar aandacht voor cultuurcommunicatie, educatie en een grote podiumzaal.

23/05/06: deelraad erfgoed – idem. Er wordt aandacht gevraagd voor de monumentenzorg. Verder vraagt men om de werking in de diepte niet uit het oog te verliezen o.w.v. de eerder projectmatige werking van de erfgoedcel.

30/05/06: Cultuurkoepel – goedkeuring memorandum.

14/06/06: deelraad amateurkunsten: bespreking memorandum. Ook zij vragen meer aandacht voor de amateurkunsten.

15/06/06: gesprek met burgemeester Louis Tobback met regiegroep en Cultuurkoepel over de verschillende teksten.

11/10/06: Cultuurkoepel – bespreking cultuurbeleidsplanningsproces.

04/12/06: sociaal stadsgesprek over o.a. cultuurparticipatie (= open discussieavond voor elke geïnteresseerde): 100tal aanwezigen.

30/01/07: Cultuurkoepel – voorbereiding algemene infovergadering.

15/02/07: voorstelling onderzoek kunst- en erfgoededucatie o.b.v. bevraging van de sector (zie ook verder).

01/03/07: algemene infovergadering – grote lijnen van bestuursakkoord³ worden voorgesteld.

05/03/07: deelraad kunsten – bespreking bestuursakkoord. Er wordt gevraagd om toch de doelstelling educatie niet enkel als een transversale doelstelling te zien, maar deze ook expliciet op te nemen als strategische doelstelling.

15/03/07: deelraad amateurkunsten – bespreking bestuursakkoord. Opnieuw wordt meer aandacht gevraagd voor de amateurkunsten. Ook de projecten met 30CC moeten anders geformuleerd omdat het gaat om projecten met amateurs en niet met amateurverenigingen.

27/03/07: deelraad vrije tijd (opsplitsing van socio-culturele deelraad) – bespreking bestuursakkoord.

29/03/07: deelraad vorming (opsplitsing van socio-culturele deelraad) + erfgoed – bespreking bestuursakkoord.

18/04/07: Cultuurkoepel.

24/04/07: cultureel stadsgesprek: 45 aanwezigen. Voorzetten worden gegeven door Peter Missotten (Leuven als creatieve stad), Marc Jacobs (Leuven als erfgoedstad) en Marc Vanmechelen (Leuven en cultuurparticipatie). Daarna volgen gemodereerde gesprekken in kleine groepen.

07/05/07: regiegroep – bespreking bestuursakkoord.

15/05/07: cultureel stadsgesprek: 37 aanwezigen (zelfde opzet als op 24/04/07).

In de stadsgesprekken wordt o.a. gesproken over de sterktes en de kenmerken van Leuven. Over het aanbod is men zeer tevreden, alleen wordt het niet voldoende gecommuniceerd. Peter Missotten wijst op de kans die de studentenpopulatie (tijdelijke “allochtonen”) met zich meebrengt niet alleen als publiek, maar ook om mee zaken te ontwikkelen en als creatieve kracht. Marc Vanmechelen overloopt de bestaande initiatieven rond participatie. In het gesprek achteraf wordt geklaagd over het feit dat populaire voorstellingen zo snel zijn uitverkocht en de noodzaak van een grote zaal. Marc Jacobs

¹ De tekst vindt u als bijlage.

² De tekst van het memorandum vindt u als bijlage.

³ Het bestuursakkoord is natuurlijk de basis van de voorliggende tekst.

duidt er op dat met erfgoed ook op een zeer hedendaagse manier kan worden omgesprongen. Hij ziet ook het belang van erfgoed om bepaalde doelgroepen gemakkelijker te bereiken.

12/06/07: Eerste bespreking in de commissie. De tekst is nog te vaag. Zo is er sprake van het 'Leuvengevoel'. Kan dat beter worden omschreven? Ook de doelstellingen en acties zijn niet goed op elkaar afgestemd.

19/06/07: Cultuurkoepel: voorstel eerste ontwerp tekst cultuurbeleidsplan.

04/07/07: eerste overleg met Cultuur Lokaal. In dit overleg wordt gevraagd om de rol van de provincie te versterken. De strategische en operationele doelstellingen en acties zijn niet voldoende gescheiden en moeten helderder worden geformuleerd. Het verplichte stuk over interculturaliteit moet apart worden behandeld en niet doorheen de tekst. De strategische projecten mogen uit de tekst worden gelicht en ook benoemd als strategisch project.

Oktober 2007: voorstellen nieuwe verder uitgewerkte tekst aan de verschillende deelraden.

Opmerkingen: kan de tekst niet leesbaarder worden opgesteld. Hij is nogal ambtelijk. De vraag wordt gesteld of het puntensysteem kan worden herbekeken? De term amateuristisch komt nog voor in de tekst. De deelraad amateurkunsten ziet die graag vervangen door amateurkunsten. In de voorliggende tekst lijkt het alsof de stad vooral wil inzetten op muziek. De vraag wordt gesteld of dit iets kan genuanceerd worden.

05/10/07: tweede overleg met Cultuur Lokaal.

Er zou nog een evaluatie van de vorige periode moeten worden toegevoegd aan Deel 4 van het plan: de stedelijke culturele instellingen. Ook het beleidsplanningsproces mag iets verder worden uitgeschreven.

09/10/07: tweede bespreking in de commissie.

De vraag wordt gesteld of er geen informatieborden kunnen worden voorzien. Deze zijn voorzien binnen het luik communicatie van het bestuursakkoord.

20/10/07: laatste bespreking en goedkeuring in de Cultuurkoepel.

Terugkoppeling

Het cultuurbeleidsplan kreeg verschillende versies in de loop van het afgelegde traject.

Het werd in de maand oktober, nog voor de eindredactie, voorgelegd aan de commissie cultuur, het schepencollege, de Raad van Bestuur van het cultuurcentrum, de bibliotheekcommissie en enkele (geïnteresseerde) groepen en deskundigen.

Een laatste terugkoppeling naar de bevolking wordt gepland in februari 2008.

Eindredactie

De eindredactie van de teksten begin november 2007 integreerde de opmerkingen die ons vanuit de meest uiteenlopende invalshoeken bereikten. Dan werd het plan voorgelegd aan het college en de gemeenteraad.

Publicatie

Tijdens Kulturama 2008 zal een publicatie verschijnen met enerzijds het volledige beleidsplan anderzijds 5 artikels over cultuur en Leuven door vijf prominente cultuurkenners: Bart Caron, Jan Hautekiet, Danny Devos, Misjoe Verleyen en prof. Eric Corijn. De eindredactie is in handen van Rik Van Molckot.

1.2 Afstemming op andere beleidsplannen

1.2.1 Het jeugdbeleidsplan

Tijdens de vorige beleidsperiode werd op vlak van het jeugdbeleid vzw Het Depot gerealiseerd: het muziekcentrum van Leuven. De werking van Popatelier vzw, de repetitie en cursuswerking van de jeugddienst, werd geïntegreerd in deze nieuwe vzw.

Ook werd Hinkedoe, het tijdschriftje voor kinderen, uitgegeven door jeugddienst, directie cultuur en sportdienst.

Met de jeugddienst werden ook nu een aantal gesprekken gevoerd. Het jeugdbeleidsplan formuleert het zo: "Een strategisch en geïntegreerd vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren, waarbinnen de verschillende sectoren met de neus in dezelfde richting staan, gericht op samenwerking met aandacht voor gemeenschappelijke doelen en uitwisseling van expertise, kan de kwaliteit, effectiviteit en

efficiëntie van het vrijetijdsbeleid voor kinderen en jongeren enkel verhogen.”⁴ Als doelstellingen stellen ze volgende punten voorop:

- per stadsdienst een ambtenaar aanduiden met een jongerenreflex die dient als aanspreekpunt voor de jeugd(dienst);
- het oprichten van een stedelijke stuurgroep rond vrije tijd;
- de In & Uit als volwaardig vrijetijdsloket uitbouwen.”⁵

De gezamenlijke doelstelling die wij daarnaast voor deze beleidsperiode prioritair vooropstellen, behandelt vooral het te voeren communicatiebeleid naar jongeren (15 tot 25-jarigen) met specifieke aandacht voor een website.⁶ Dit willen we realiseren in nauwe samenwerking met de K.U. Leuven, de dienst communicatie, de jeugddienst, de directie cultuur en andere spelers in Leuven. Daarnaast worden projecten als Rode Hond en de te bouwen jeugdbibliotheek in Kessel-lo zeker samen aangepakt.

1.2.2 Het lokaal sociaal beleidsplan

Er worden in Leuven zeer veel initiatieven genomen rond participatie, sociaalartistieke praktijk en diversiteit (cultuurbonnen, sportcheques, taxicheques, buurtcultuur, buurtsport, sociaalartistieke projecten als Eiland en Snorkelzone, de Rode Hond, De FactorY, Cie Tartaren,...)

De doelstelling voor de volgende beleidsperiode is “het sluiten van een convenant tussen de stad, het OCMW, de sociaalartistieke sector en de welzijnssector die de samenwerking tussen de verschillende partijen definieert en vastlegt.” De bedoeling is de financiële middelen samen met al de initiatieven op gebied van (cultuur- en sport)participatie, sociaalartistieke projecten en diversiteit in kaart te brengen en te stroomlijnen.

Kunst & Democratie werd gevraagd om dit traject te begeleiden.

1.2.3 Het toeristisch beleidsplan

In het toeristisch beleidsplan werden sterktes naar voor geschoven voor Leuven die ook in het cultuurbeleidsplan naar voor worden geschoven: stad van innovatie en kennis, stad met een sterk (religieus) patrimonium en belangrijk roerend, immaterieel en onroerend erfgoed, stad van jongeren, stad van muziek.

Het is in elk geval de bedoeling om de relatie tussen cultuur en toerisme te versterken. Dit zullen we doen door verschillende acties op touw te zetten: het uitwerken van het project rond het Stad(s)huis, het ontwikkelen van een digitale erfgoedroute in de stad, samen met de K.U. Leuven en de jeugddienst werken aan een sterke digitale jongerencommunicatie, het project Rogier van der Weyden, het uitwerken van het cultuur- en vrijetijdstijdschrift, werken aan projecten die de stadsvernieuwing en de hedendaagse architectuur in de stad in de verf zetten.

1.3 Onderzoeken, resultaten en beleidsvragen

1.3.1 Gebruikersonderzoek 30CC, het cultuurcentrum van Leuven

In opdracht van de stad Leuven en in samenwerking met Cultuur Lokaal voerde het studiecentrum EHSAL en de onderzoeksgroep TOR in 2005 een gebruikersonderzoek uit in verschillende cultuurcentra waaronder 30CC.

Enkele belangrijke conclusies die een rol zullen spelen in het verdere beleid van 30CC zijn:

- de bezoekers van 30CC zijn vooral hoger opgeleiden (79%);
- de groep 45-59-jarigen is oververtegenwoordigd, de groep +60 is ondervertegenwoordigd;
- het merendeel van de bezoekers aan 30CC woont binnen een afstand van 10km (76%);
- twee derde van de bezoekers is lid van een bibliotheek;
- meer dan de helft van de bezoekers gaat verschillende keren per jaar naar 30CC (54%);
- een van de belangrijkste belemmeringen voor een bezoek is het gebrek aan tickets;
- meer dan twee derde van de bezoekers haalt de informatie uit het programmaboek (79%);
- grote tevredenheid over het podiumaanbod, minder over literatuur en tentoonstellingen;

⁴ jeugdbeleidsplan 2007, pag. 15

⁵ id.

⁶ jeugdbeleidsplan 2007, pag. 17 en 57

- tevredenheid over infrastructuur, personeel en informatieverstrekking, minder over parkeergelegenheid, ontmoetingsmogelijkheden en beschikbare tickets;
- wie organiseert, wordt als niet belangrijk ervaren;
- het podiumaanbod is niet te serieus, noch te elitair;
- iedereen is welkom, maar daarom wordt niet noodzakelijk iedereen bereikt.

30CC heeft reeds enkele oplossingen geformuleerd:

- 10% van de tickets wordt gereserveerd voor de losse ticketverkoop zodat ook mensen zonder abonnement aan een ticket kunnen geraken. Zeker voor de meest populaire voorstellingen is dit nodig.
- de samenwerking met de bibliotheek wordt gecontinueerd;
- er wordt geëxperimenteerd met het seniorenaanbod;
- er zijn twee mensen aangeduid om specifiek te werken op de doelgroepen kansarmen, allochtonen, andersvaliden en senioren;
- het budget voor communicatie werd opgetrokken.

Vragen waar antwoorden moeten worden op geformuleerd:

- hoe kunnen lager geschoolden worden bereikt?
- is er een specifiek en groter aanbod nodig voor +60-jarigen?
- welke linken kunnen nog gelegd worden tussen 30CC en bibliotheek?
- hoe het gebrek aan tickets opvangen? nieuwe infrastructuur, meer aanbod, meer op locatie, meer projecten?
- hoe ook andere communicatiekanalen ontwikkelen om publiek te verbreden?
- hoe moeten we werken aan meer ontmoeting?
- hoe het publiek constant vernieuwen en verbreden?
- hoe samenwerken met verenigingen?
- welke rol opnemen in de regio?

1.3.2 Gebruikersonderzoek Tweebronnen, de Leuvense openbare bibliotheek

In opdracht van de stad Leuven en in samenwerking met het Vlaamse Centrum voor Openbare Bibliotheken voerde de onderzoeksgroep TOR in 2004 een gebruikersonderzoek uit voor de Vlaamse bibliotheken en ook specifiek voor Tweebronnen.

Enkele belangrijke conclusies die een rol zullen spelen in het verdere beleid van de Leuvense bibliotheek:

- meer vrouwen (64%) dan mannen bezoeken de bibliotheek, meer jongeren dan ouderen; de bibliotheekbezoeker is voornamelijk hooggeschoold (78,5%);
- veel leners zijn reeds lid vanaf hun kindertijd (60%);
- men komt vooral voor boeken; Leuven scoort t.o.v. andere centrumstadsbibliotheken minder goed op vlak van cd's, video's/dvd's en Cd-rom's;
- men kiest vooral door tussen de rekken te lopen of te grasduinen (68%);
- door de hoge opleidingsgraad in Leuven is de algemene tevredenheid in vergelijking met andere centrumstadsbibliotheken kleiner; jonge mensen zijn over het algemeen ook minder tevreden;
- men is niet altijd tevreden over de openingstijden en de beschikbaarheid van de materialen;
- men wil de bibliotheek graag open zien op zondagvoormiddag;
- bezoekers combineren hun bezoek met andere activiteiten (winkelen, wandelen, ...);
- men is weinig tevreden over het lidgeld t.o.v. andere bibliotheken.

De bibliotheek heeft reeds een aantal oplossingen geformuleerd; andere vragen moeten nog worden opgelost:

- er wordt meer budget voorzien voor cd's, dvd's en cd-rom's;
- er worden meer exemplaren gekocht van veel gelezen/populaire boeken;
- de openingstijden werden gedeeltelijk aangepast en afgestemd op het avonduur van de winkeliers;
- zondagvoormiddag open houden is momenteel niet mogelijk o.w.v. de beperkte personeelsbezetting;
- de uitleen- en boetegelden werden sterk verlaagd;

- hoe het publiek verbreden en ook mensen met een lagere scholingsgraad aantrekken?
- hoe ons voorbereiden op de toekomst (stijgende scholingsgraad, vergrijzing, concurrentie op de vrijetijdsmarkt, technologische ontwikkelingen)?
- wat met het seniorenbeleid?

- hoe nog meer jonge lezers (kinderen) aantrekken en vasthouden?
- hoe beter communiceren?
- hoe inspelen op project brede school en het levenslang leren in het algemeen?
- ...

1.3.3 Traject cultuur- en vrijetijdscommunicatie

In opdracht van de stad werd een onderzoek uitgevoerd in de cultuurtoeristische sector door Cultuurnet Vlaanderen naar mogelijke initiatieven voor Leuven ter verbetering van de collectieve cultuurcommunicatie. De doelstelling voor het ontwikkelen van initiatieven is het stimuleren van publieksverbreding en participatieverbreding door vooral aandacht te besteden aan de potentiële en occasionele klanten. Daarnaast willen we de perceptie van de stad Leuven als een levende cultuurstad versterken. Dit willen we bereiken door:

- het ontwikkelen van een label voor collectieve cultuurcommunicatie (portaalfunctie);
- de uitgave van een cultuur- en vrijetijds magazine;
- de uitgave van een elektronische nieuwsbrief;
- de verdere ontwikkeling van een cultuur- en vrijetijdsbalie;
- de ontwikkeling van een cultuur- en vrijetijdswebsite;
- de ondersteuning van de Cultuurdatabank en het ontwikkelen van klantendatabanken;
- een goede cultuurtoeristische signalisatie in de binnenstad;
- het uitbouwen van een goed netwerk;
- het uitbouwen van doelgroepgerichte initiatieven.

Volgende elementen werden reeds gerealiseerd of zijn in ontwikkeling:

- het samenwerkingsverband heeft ondertussen – anders dan in het onderzoek werd vermeld – gekozen voor het label “Uit in Leuven”. “In & Uit” blijft voorlopig enkel bestaan voor de balie;
- het eerste magazine “Uit in Leuven” werd gepubliceerd in september 2007;
- de eerste elektronische nieuwsbrief verscheen in oktober 2007;
- de website “Uit in Leuven” zal in de loop van 2008 worden hervormd zowel qua inhoud, als qua look & feel;
- de Cultuurdatabank wordt algemeen gebruikt door al de partners;
- de cultuurtoeristische signalisatie werd gerealiseerd door de dienst communicatie;
- al de culturele en toeristische actoren zijn vertegenwoordigd in het samenwerkingsverband;
- het Plustraject (voor senioren), Rode Hond (voor kinderen), cultuurbonnen (voor kansarmen),... zijn doelgroepgerichte initiatieven.

Aandachtspunten blijven:

- de verdere ontwikkeling van de cultuur- en vrijetijdsbalie;
- perswerking en audiovisuele promotie;
- de uitbouw van klantendatabanken en de verdere verfijning van de ticketingsystemen.

1.3.4 Onderzoek naar kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren

In opdracht van de stad werd een onderzoek uitgevoerd door Mooss vzw en Artforum vzw naar een mogelijk toekomstig beleid voor Leuven op het vlak van kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren (4 tot 25 jaar).

Dit onderzoek werd opgestart vanuit de vaststelling dat in Leuven opvallend veel organisaties actief zijn op het terrein van de kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren. Als geografische, sociale, culturele en politieke entiteit heeft de stad Leuven hiermee een belangrijke troef in handen.

Het voorstel bestaat erin een platform op te richten als feitelijke vereniging met de verschillende actoren en dit te laten begeleiden door een coördinator aangesteld binnen de directie cultuur.

Doelstelling is:

- de aanwezige kennis en acties op gebied van kunst- en erfgoededucatie bundelen, met behoud van de autonomie en het eigen karakter van de verschillende organisaties;
- de trajecten op gebied van kunst- en erfgoededucatie stroomlijnen;
- de versnippering van het veld tegen gaan om op die manier de aanwezige expertise optimaal in te zetten voor de doelgroep;
- de communicatie naar de doelgroep te verbeteren;
- het kunst- en erfgoedaanbod op elkaar af te stemmen en doorstroming te verbeteren;

- de participatie van de doelgroep te verhogen;
- het uitdiepen van de doelgroep met speciale aandacht voor diversiteit en kansengroepen;
- de aanwezige kennis samen te brengen en te doen accumuleren;
- het stimuleren van nieuwe erfgoed- en kunsteducatiemethodieken;
- de samenwerking met andere sectoren zoals onderwijs, jeugdwerk en de socio-culturele sector te bevorderen;
- Leuven op de kaart te zetten als kennisregio op vlak van kunst- en erfgoededucatie met als uiteindelijke finaliteit jongeren de kans bieden door te groeien tot volwassenen die in staat zijn om autonoom om te gaan met kunst en erfgoed en die in staat zijn binnen dit domein keuzes te maken.”

De eerste gesprekken met de provincie Vlaams-Brabant zijn reeds gevoerd. De provincie heeft haar belangstelling laten blijken om mee te werken aan dit platform en het te ondersteunen. Hoe dit kan gebeuren zal in de toekomst duidelijker worden. In elk geval zijn de eerste stappen tot de realisatie van dit platform hierbij gezet.

1.3.5 Onderzoek over sociaalartistieke praktijk, cultuurparticipatie en diversiteit

In opdracht van de stad wordt een opdracht uitgevoerd door Kunst en Democratie in samenwerking met de directie cultuur, de culturele en welzijnssector en het OCMW naar een toekomstig beleid over participatie, diversiteit en de sociaalartistieke praktijk. De bedoeling is om te komen tot een gemeenschappelijk gedragen participatiebeleid voor kansengroepen.

DEEL 2. Situatieschets

2.1 Het stedelijk kader

2.1.1. Bestuurs- en adviesorganen

1. De gemeenteraad

De gemeenteraad bestaat uit de verkozen mandatarissen. In Leuven zijn er 45 gemeenteraadsleden.

Partij	sp.a - spirit	CD&V - NVA	Open VLD	Groen!	Vlaams Belang	
Zetels	19	13	4	4	5	

In Leuven komt de gemeenteraad minstens eenmaal per maand samen in de gotische zaal van het stadhuis.

De agendapunten die betrekking hebben op cultuur, worden voor elke gemeenteraad besproken op de raadscommissie cultuur. Deze commissie bestaat uit gemeenteraadsleden die zich onder andere specialiseren in culturele thema's. Naast de gemeenteraadsleden worden ook de schepen van cultuur, de cultuurbeleidscoördinator en de diensthoofden van de instellingen op de vergadering uitgenodigd.

Effectieve leden		Plaatsvervangers	
Wellens Mieke (voorzitter)	sp.a - spirit	Arne Mortelmans	sp.a - spirit
Karrouche Norah	sp.a - spirit	El Abouzi Laila	sp.a - spirit
El Khadraoui Saïd	sp.a - spirit	Mahani Sabah	sp.a - spirit
Bex Stijn	sp.a - spirit	Verlinden Bieke	sp.a - spirit
Van Hoof Els	CD&V/N-VA	Beckers Herwig	CD&V/N-VA
Bellens Luc	CD&V/N-VA	Geleyns Johan	CD&V/N-VA
Feyfer Edmond	CD&V/N-VA	Nuyens Hedwige	CD&V/N-VA
Bracquené Hans	Open VLD	Ponsaerts Luc	Open VLD
Smolders Lisa	Groen!	Aelvoet Magda	Groen!
Coninx Noël	Vlaams Belang	Ilands Liliane	Vlaams Belang

2. Het college van burgemeester en schepenen

In Leuven zijn er een burgemeester en acht schepenen met een specifiek takenpakket.

Louis Tobback	sp.a - spirit	burgemeester
Carl Devlies	CD&V/N-VA	schepenen van financiën, sport, handel en landbouw
Jaak Brepoels	sp.a - spirit	schepenen van wonen, vastgoed, economie en werk
Karin Brouwers	CD&V/N-VA	schepenen van ruimtelijke ordening en jeugd
Dirk Robbeets	sp.a - spirit	schepenen van openbare werken
Dirk Vansina	CD&V/N-VA	schepenen van burgerzaken, monumentenzorg, feestelijkheden, toerisme en communicatie
Denise Vandevort	sp.a - spirit	schepenen van cultuur, sociale zaken, gelijke kansen en studentenzaken
Myriam Fannes	sp.a - spirit	schepenen van senioren, stadsreiniging, openbaar groen en begraafplaatsen
Mohamed Ridouani	sp.a - spirit	schepenen van personeelszaken, onderwijs, duurzame ontwikkeling en diversiteit

3. De stedelijke administratie, de directie cultuur en de stedelijke culturele instellingen

De stadssecretaris is de hoogste ambtenaar van de stad. Hij leidt de stedelijke diensten en is het hoofd van het personeel. Hij woont de vergaderingen bij van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen, en stelt van beide ook de notulen op.

In Leuven zijn er 15 administratieve diensten, die het beleid van de stad uitvoeren, met elk een directeur. De directie cultuur en de stedelijke culturele instellingen behoren tot de eindverantwoordelijkheid van de cultuurbeleidscoördinator.

De directie cultuur is als volgt samengesteld:

Naam	functie	Taak
<i>Dienst culturele zaken</i>		
Steven Dusoleil	cultuurbeleidscoördinator	
Lieve Grymonprez	administratief medewerkster	secretariaat
Rebecca Gysen	erfgoedcoördinator	erfgoedbeleid
Tiny T' Seyen	erfgoedcommunicator	erfgoedcommunicatie
in te vullen	technisch coördinator	culturele infrastructuur en technische coördinatie
Kristels Salaets	communicatie	communicatie
Denise Rabau	administratief medewerkster	communicatie
Fernande Stas	publieksmedewerker	cel publiekswerking

De stedelijke culturele instellingen zijn:

- 30CC, het cultuurcentrum van Leuven, cultuurfunctionaris-directeur Yves Gasia;
- Bibliotheek Tweebronnen, bibliothecaris Danie De Sadeleer;
- Archief Tweebronnen, archivaris Marika Ceunen;
- M, M van museum Leuven, conservator Veronique Vandekerchove.

De stedelijke culturele instellingen werken elk met een managementteam en/of artistieke staf waar het beleid wordt omgezet in programma's, projecten en acties. De cultuurbeleidscoördinator woont de vergaderingen van deze teams bij.

4. De Cultuurkoepel en deelraden

De Leuvense cultuurraad is de stedelijke adviesraad voor het cultureel beleid en heeft volgende doelstellingen:

1. adviezen uitbrengen over alle aangelegenheden betreffende het cultuurbeleid;
2. initiatieven nemen en bewerkstelligen om de samenwerking en het overleg tussen de sociaal-culturele verenigingen en de stad te bevorderen;
3. de inspraak en participatie stimuleren door zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de eigen democratische werking;
4. informatie verstrekken aan de inwoners van Leuven en belangenbehartiging van de Leuvense sociaal-culturele verenigingen.

De cultuurraad bestaat uit vijf deelraden: kunsten, amateurkunsten, erfgoed, vrije tijd en vorming. Deze vijf deelraden zijn verder vertegenwoordigd in de Cultuurkoepel. De Cultuurkoepel verzamelt en bespreekt de adviezen en stuurt ze door naar het college van burgemeester en schepenen. Ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen en het cultuurbeleidsplan werd een memorandum geschreven dat de voornaamste vragen en wensen van de culturele verenigingen bundelde.

2.1.2 Algemene situatieschets van belang voor het cultuurbeleid van Leuven

1. Demografie

Op 1 januari 2007 telde Leuven 91.934 inwoners. De volledige cijfergegevens vindt u als bijlage.

Er zijn iets meer vrouwen dan mannen. Ongeveer 1/9 van de bevolking is allochtoon (10.225). Er zijn 145 nationaliteiten mede dankzij de studenten en werknemers van K.U. Leuven en de werknemers van de kennisbedrijven in de regio. De meeste allochtonen wonen in het centrum van de stad. De grootste allochtone gemeenschappen zijn de Nederlanders (1.383) en de Chinezen (1.018). Kessel-lo en Heverlee tellen haast zoveel inwoners als Leuven Centrum. Kessel-lo en Wijgmaal zijn vrij jonge deelgemeentes met procentueel een groter aantal kinderen.

Opvallend is dat in Centrum Leuven er in vergelijking met de andere deelgemeenten proportioneel veel meer inwoners zijn in de categorie tussen 18 en 25 jaar (3.527) en de categorie 25 tot 39 jaar (9.219). Een mogelijke verklaring voor dit fenomeen is dat jongeren vanaf 18 jaar alleen willen gaan wonen en daarom op zoek zijn naar een studio, kamer of klein appartement. De huisvestingsmarkt van Centrum Leuven biedt door het ruime aanbod aan studentenkamers, studio's en kleine appartementen heel wat mogelijkheden. Een tweede mogelijke verklaring ligt in het aantal studenten, aanwezig door het ruime aanbod aan hoger en universitair onderwijs, dat na de studies nog ettelijke jaren in Leuven 'blijft plakken'. Het jongerenimago van de binnenstad wordt nog versterkt door het feit dat één op de twee bewoners van de binnenstad student is. Enkel de in Leuven gedomicilieerde studenten (een minderheid) zijn opgenomen in de cijfers. Leuven is dus een jonge stad met ca. 48.000 inwoners jonger dan 40 jaar en 30.000 studenten.

Voor mensen tussen 40 en 55 jaar verliest het stadscentrum haar aantrekkingskracht (halvering met de leeftijdscategorie 26-39). Niet alleen Leuven Centrum, maar ook de deelgemeenten, kennen voor deze groep een grote woonmobiliteit. Deze realiteit heeft veel te maken met de aanwezigheid van een zeer sterk uitgebouwd hoger en universitair onderwijs, en met de tewerkstellingsmogelijkheden die voor pas afgestudeerden plaatselijk aangetroffen worden. De jonge, vaak goed opgeleide instromers en 'plakkers' beschouwen Leuven meestal als de start van een beroepsloopbaan en als een opstapje naar een wooncarrière die vaak buiten de stad eindigt. De meeste oudere mensen wonen in de deelgemeenten (ca. 31.000 > 40 jaar)

2. Onderwijs

Leuven kent een uitzonderlijk ruim aanbod van onderwijsactiviteiten op zijn grondgebied: kleuter-, lager, secundair en hoger onderwijs; gewoon en buitengewoon onderwijs. Van het hoger onderwijs is

er zowel de universiteit als het niet-universitair hoger onderwijs van het korte en lange type. De verschillende onderwijsnetten zijn vertegenwoordigd: vrij, provinciaal, gemeenschaps- en stedelijk onderwijs.

Leuven heeft zowel een traditie als een reputatie op onderwijsgebied. Daartoe onderhoudt het stadsbestuur een permanente dialoog met alle onderwijsinstellingen en tracht zij zoveel mogelijk op de gesignaleerde problemen in te spelen. Omdat Leuven reeds eeuwenlang een stad is met een grote en toonaangevende universiteit en met een grote studentenbevolking werd er specifiek een schepen belast met de bevoegdheid 'studentenzaken'. In de eerste plaats is dit een coördinerende functie: zorgen dat zowel iedereen van de stad als de studentenvertegenwoordigers weten tot wie ze zich moeten wenden bij problemen of wanneer voorstellen worden geformuleerd. De schepen bevoegd voor 'studentenzaken' is op dit moment ook bevoegd voor 'cultuur'. Binnen de administratie is de dienst onderwijs aangeduid om studentenzaken op te volgen.

Voor de coördinatie van het stedelijk onderwijsbeleid en het toezicht op de naleving van de leerplicht is de overkoepelende dienst onderwijs verantwoordelijk.

De stad Leuven treedt op als inrichtende macht van een aantal scholen: SKLO, SBLO, Conservatorium en Academie. SKLO is de stedelijke school voor kleuter- en lager onderwijs in Heverlee. SBLO, ook bekend als de Parkschool, is de stedelijke school voor buitengewoon lager onderwijs, en is een type 8-school.

De aanwezigheid van de K.U. Leuven en van de hogescholen (Katholieke Hogeschool, Groep T en het Lemmensinstituut) wordt gezien als een belangrijke troef voor Leuven. In het cultuurbeleid zal hier ook rekening mee worden gehouden.

Ook op vlak van het niet-schoolse onderwijs speelt Leuven een belangrijke rol. Het vademecum dat u vindt als bijlage geeft een opsomming van alle vormingsinstellingen op het Leuvens grondgebied.

3. Jeugd

De jeugddienst coördineert het stedelijk jeugdbeleid. Voor al de informatie rond het jeugdbeleid verwijzen we naar het jeugdbeleidsplan.

Het culturele aanbod voor de jeugd wordt echter voornamelijk verzorgd door 30CC, bibliotheek Tweebronnen, Het Depot, AmuseeVous, Pompelpoes, het museum en STUK. De laatste richt zich vooral op studenten. De universiteit heeft ook een eigen cultuuraanbod dat wordt verzorgd door de cel cultuurcoördinatie.

Cultuurcreatie en kunsteducatie voor kinderen en jongeren⁷ is dan weer de belangrijkste opdracht van enkele professionele organisaties, waaronder de Stedelijk Academie en het Stedelijk Conservatorium (SLAC), Artforum, fABULEUS, Mooss vzw, zZmogh, Jonna, Koning Kevin, Spoor 6 en Circus in Beweging. Daarnaast zijn er op dit vlak vele amateurgezelschappen actief, zoals Levet Scone, Clari Cantuli, Panta Rei, Terbank, De Orgelpijpjes, Kordante, Aike Raes, Inspinazie, Dzippie, Stekelbaars, Thespikon, ...

Leuven is een jonge stad met heel veel organisaties die zich op cultureel vlak bezighouden met kinderen en jongeren. Naast de aanwezigheid van zeer veel scholen is dit duidelijk een te benutten sterkte voor het cultuurbeleid.

4. Welzijn

Leuven telt een groot aantal welzijnsorganisaties, met zeer uiteenlopende werkingen. Binnen tal van deze organisaties werden en worden methodieken ontwikkeld die als model dienen voor de rest van Vlaanderen. De dienst welzijn is verantwoordelijk voor de coördinatie van het Leuvense welzijnsbeleid, en bestaat uit verschillende deelwerkingen, rond de thema's: personen met een handicap, gelijke kansen, gezin, senioren, integratie en Noord-Zuidbeleid, Stedenfonds, wijkontwikkeling en kinderopvang.

⁷ Bedoeld is: kinderen = van 4 tot 14 jaar; jongeren = van 15 tot 25 jaar.

Er is een structureel overleg tussen de dienst welzijn, het OCMW, de welzijnsorganisaties, de professionele culturele actoren en de directie cultuur in de werkgroep cultuur.

De stad voert al jaren een sterk sociaal cultureel beleid. Het is ook een stad met een diversiteitlabel. In het licht van de prioriteiten van de Vlaamse Gemeenschap en het nieuwe participatiedecreet kan dit beleid op cultureel vlak verder worden ontplooid.

5. Middenstand en toerisme

Leuven is bij vele mensen vooral bekend door de aanwezigheid van 172 cafés, hoofdzakelijk gebundeld in het historische hart van Leuven Centrum, rond de Oude Markt (de langste toeg van Europa), de Grote Markt, het Hogeschoolplein, het Layensplein, de Vismarkt, het Ladeuzeplein en de Tiensestraat. Bierbrouwerij Inbev heeft haar hoofdzetel in Leuven wat Leuven als de belangrijkste bierstad in Vlaanderen bekend maakt.

Op cultureel vlak zijn er enkele belangrijke commerciële partners: de vele boekhandels, het groeiend aantal galeries en de bioscoopzalen. Geleidelijk aan wordt er meer en meer samengewerkt.

Leuven heeft met Marktrock één van de bekendste Europese stadsfestivals in huis. Het publiek bestaat uit een bonte mengeling van alle leeftijden en diverse nationaliteiten. Het festival heeft sinds 2007 een grondige facelift ondergaan en vindt nu plaats op twee podia in de binnenstad. De eerste editie trok 52.000 betalende toeschouwers.

Ook Beleuvenissen in juli is ruim bekend bij een groot publiek met de vrijdagavondprogrammering op verschillende podia. Beleuvenissen programmeert rond de volgende thema's: klassiek, jazz & blues, folk & country en tropical. Het is een gratis festival.

Leuvenement vzw, de vroegere V.V.V., organiseert verder nog enkele grote evenementen voor een breed publiek, waaronder Leuven in Scène, Hapje Tapje en de Zomer in de Kruidtuin. Ook deze evenementen zijn gratis toegankelijk.

Het roerend en onroerend erfgoed is voor het toeristisch beleid bijzonder belangrijk. Leuven heeft een aantal indrukwekkende historische gebouwen en collecties en is mede daardoor vooral bekend als een historische stad. De stad werd in 2000 door de Vlaamse Gemeenschap officieel erkend als kunststad. Het erfgoed vormde een belangrijke bijdrage tot deze erkenning. Gevolg is dat Leuven internationaal meer aandacht krijgt, o.a. dankzij de inspanningen van Toerisme Vlaanderen. Leuven wordt dan ook stilaan een toeristische trekpleister.

Het Centrum voor Religieuze Kunst in de Abdij van Park wil een belangrijke rol spelen op het vlak van het religieuze erfgoed. De erfgoedcel zal voor het roerend erfgoed (religieus en niet-religieus) een nieuw beleidsplan uitwerken dat ook op toeristisch vlak consequenties heeft.

In 2007 werd een eerste samenwerkingsverband opgezet tussen de dienst toerisme, centrummanagement vzw, de directie cultuur, enkele restauranthouders en het handelaarsverbond. Het project LeuvenKooktKunst was het resultaat. Dit project zette Leuven als culinaire stad in de kijker. De media-aandacht en de publieke belangstelling waren groot, de resultaten meer dan bevredigend. Na een goede evaluatie wordt voorgesteld om een dergelijk project om de twee jaar op poten te zetten.

2.2 Het cultuurbeleid en het culturele veld

2.2.1 Het cultuurbeleid

Het cultuurbeleid van Leuven heeft bij het begin van de legislatuur opnieuw de kaart getrokken van het concept: "Leuven, eeuwenoud, springlevend". Wel wordt er een belangrijke nuance aan toegevoegd. De baseline wordt niet gezien als een tegenstelling, maar eerder als een gelaagdheid. Het heden en het verleden treden constant in dialoog en interageren. Het historische karakter van Leuven spreekt het hedendaags dynamisme niet tegen; de beide polen versterken elkaar. Het Leuvense cultuurbeleid wil in die zin vooral focussen op het actualiseren van het verleden en het historiseren van het heden, op het initiëren van nieuwe hedendaagse concepten (al dan niet) binnen een historische context en op het communiceren van deze activiteiten/initiatieven naar een breed publiek en specifieke doelgroepen. Deze uitgangspunten werden al geëxploreerd binnen

initiatieven/projecten als “Meunier in dialoog” (2005), “Beautanique” (2006), “577,4 The distance between” (2006), “Stadsklassen” (2006),...

2.2.2 Het culturele veld

1. Culturele organisaties en verenigingen

Leuven telt ca. 400 culturele verenigingen. Hiervan hebben er een 50-tal personeel in loondienst die professioneel met erfgoed, kunst en cultuur bezig zijn. Van deze instellingen zijn er verschillende erkend en gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap. Leuven kent ook drie gesubsidieerde theatergezelschappen (fABULEUS, Braakland/Zhebuilding en Cie Tartaren) en huisvest een gesubsidieerd orkest (la Petite Bande). Daarnaast zijn er natuurlijk tal van sociaal-culturele verenigingen die werken dankzij de inzet en het enthousiasme van vele vrijwilligers. Deze laatste zijn te onderscheiden in verenigingen voor vormingswerk en vrije tijd enerzijds, en verenigingen voor de amateuristische kunstbeoefening anderzijds.

Als bijlage vindt u het Cultureel Vademecum 2007 met een opsomming van alle gekende verenigingen. U vindt de geactualiseerde lijst terug op de website van de stad Leuven (www.leuven.be) 2/3de van de verenigingen ontwikkelen hun activiteiten in de Leuvense deelgemeenten.

De enorme rijkdom aan verenigingen en het potentieel dat hiermee gepaard gaat, hebben een belangrijke meerwaarde voor het cultuurbeleid in Leuven. Zeker op het vlak van actieve cultuurparticipatie en gemeenschapsvorming – twee thema's waar de verenigingen een belangrijke rol spelen - zijn er veel vragen voor ondersteuning, zowel financieel, logistiek als infrastructureel. Het is belangrijk om hier adequate antwoorden op te formuleren.

2. Culturele infrastructuur

Leuven heeft een prachtig historisch centrum met een aantal belangrijke monumenten en een mooi heringerichte en verkeersvrijgemaakte Grote Markt. De menselijke maat van de binnenstad en haar groot aanbod aan karakteristieke plekken, geeft Leuven een grote charme.

Daarnaast werden en worden de laatste jaren zeer veel hedendaagse architecturale projecten gerealiseerd (stationsomgeving, Philipssite, La Vignette, Kop van Kessel-lo, Vaartkom,...) waardoor Leuven ook op dit vlak een grote sprong voorwaarts heeft gemaakt. Deze nieuwe projecten verplichten de stad om na te denken over stedelijkheid en architectuur. Deze nieuwe hedendaagse architectuur geeft mogelijkheden om de stad als modern centrum te profileren.

Het nieuwe Stadskantoor zal einde 2008 in gebruik worden genomen. Daardoor komt het Stadshuis gedeeltelijk vrij, wat nieuwe mogelijkheden biedt.

Leuven heeft een groot aantal culturele gebouwen. Deze zijn vooral in het centrum gelegen.

De belangrijkste nieuwbouw op cultureel vlak is de bouw van het museum (M van Museum Leuven). Met een kostprijs van ca. 20 miljoen euro is dit de zwaarste inspanning die de stad heeft geleverd in de vorige en huidige beleidsperiode. De afwerking zal gebeuren in de komende twee jaar en zal verdere inspanningen vragen.

De podiumzalen voor culturele activiteiten hebben meestal een klein tot middelgrote capaciteit, met als enige uitzondering de Brabanthal. De meeste gebouwen zijn in goede staat, hoewel er enkele (o.a. de Molens van Orshoven en Het Depot) dringend aan vernieuwing of restauratie toe zijn. Het Depot zal gerenoveerd worden. De Molens van Orshoven zitten in een groot stadsontwikkelingsproject, waarbij de stad zeker mee aan de culturele kar wil trekken.

De podiumzalen in eigendom van de stad zelf hebben allemaal een opknappbeurt gekregen. De Romaanse Poort (Wagehuys), de Minnepoort en de Schouwborg werden gedeeltelijk gerestaureerd of opgeknapt. Enkele werken moeten nog uitgevoerd worden, o.a. de renovatie van de foyer van de Minnepoort en van het Wagehuys en het herschilderen van de Schouwborg en het vernieuwen van het dak.

Opvallend, maar door de aanwezigheid van de universiteit wel te verwachten, is het groot aantal bibliotheken. Bibliotheek Tweebronnen is de vernieuwde stedelijke bibliotheek die nu zes jaar de deuren heeft geopend. Het filiaal in Wilsele werd heringericht en geopend eind 2007. In Kessel-lo is een nieuw filiaal gepland.

STUK is, naast Tweebronnen en binnenkort M, een van de belangrijkste architecturale verwezenlijkingen in Leuven op cultureel vlak. Met deze 'culturele stad binnen de stad' heeft Leuven een stevige troef in handen.

De stedelijke kruidtuin heeft een natuureducatieve functie en is een leuke buitenlocatie voor culturele activiteiten. Naast de kruidtuin zijn er heel wat mooie (historische) buitenlocaties die zich lenen voor culturele buitenactiviteiten, zoals het Groot en het Klein Begijnhof, het St. Donatuspark, het kerkplein in Wijgmaal, het park in Kessel-lo,...

Leuven telt verschillende abdijen en kerken die ruimte kunnen bieden voor culturele activiteiten. De Predikherenkerk wordt geëxploiteerd door 30CC en leent zich goed voor kleine klassieke concerten. De Abdij van Park dient zich aan als een cultureel stiltegebied met ruimte voor tentoonstellingen (Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur en De Norbertuspoort), klassieke muziek en kleinschalige projecten.

De amateurkunstenverenigingen hebben over het algemeen eigen infrastructuur ter beschikking, vaak gekoppeld aan scholen of parochies. De K.U. Leuven biedt de door haar erkende studentenverenigingen gratis lokalen aan. Sinds kort kunnen andere amateurkunstenverenigingen, bv. verenigingen van ex-studenten, er echter niet meer terecht voor gratis repetitieruimtes wat allicht een vraag zal doen ontstaan.

Leuven herbergt meer dan 60 verschillende orgels en beiaards. De stad heeft reeds lang een stadsbeiaardier, maar heeft sinds kort ook een stadsorganist aangeduid om deze infrastructuur te onderhouden en te bespelen.

In Leuven is er tot slot behoefte aan een grotere podiumzaal met een capaciteit van 1.000 tot 1.200 personen. Deze vraag zal zich steeds meer permanent gaan stellen. Momenteel is het voor 30CC - of andere organisaties die een aanbod programmeren voor een ruim publiek - immers niet mogelijk om rendabel te zijn. De zalen zijn te klein, de vraag van het publiek te groot. Het misnoegen omwille van het beperkte aanbod aan tickets voor voorstellingen en de beperkte zichtbaarheid in de zalen stijgt. Ook vanuit de sector klassieke muziek blijft de vraag naar een goede akoestische zaal voor de uitvoering van klassiek werk.

Het stadsbestuur heeft momenteel als prioriteiten M, Het Depot en de Molens van Orshoven gesteld. Opportuniteiten zullen echter zeker worden opgevolgd.

3. Middelen

Personeel

762	Cultuur en ontspanning	2.413.213 euro
767	Bibliotheek	2.488.499 euro
771	Musea	838.238 euro
TOTAAL		5.739.950 euro

Werkingskosten

762	Cultuur en ontspanning (30CC)	372.367 euro
767	Bibliotheeken (Tweebronnen en filialen)	986.800 euro
771	Musea (M)	546.475 euro
77166	Erfgoed (Erfgoedcel)	160.750 euro
77169	Directie cultuur	289.100 euro
772	Schouwburgen (30CC)	198.000 euro
TOTAAL		2.553.492 euro

Overdrachten/subsidies

762	Cultuur en ontspanning	927.956 euro
767	Bibliotheeken	617 euro
771	Musea	163.239 euro
772	Schouwburgen	34.000 euro
775	Dirk Bouts Prijs	694 euro

776	Essayprijs	421 euro
TOTAAL		1.126.927 euro

Ontvangsten

762	Cultuur en ontspanning	425.624 euro
767	Bibliotheken	1.185.755 euro
771	Musea	268.168 euro
77166	Erfgoed	226.550 euro
77169	Directie cultuur	144.000 euro
772	Schouwburgen	55.000 euro
TOTAAL		2.305.907 euro

Investeringen

762	Cultuur en ontspanning	501.000 euro
767	Bibliotheken	150.000 euro
771	Musea (waarvan 8.000.000 museumsite)	8.458.000 euro
772	Schouwburgen	255.000 euro
TOTAAL		9.364.000 euro

De personeels- en werkingsmiddelen voor het museum zullen sterk stijgen tegenover de huidige situatie. Met hoeveel is nog niet bekend.

De andere middelen zullen status quo blijven met allicht een stijging in 2008 en 2009 voor de Rogier Van der Weyden-tentoonstelling. De uitgaven van de tentoonstelling worden begroot op 2.600.000 euro. De subsidie- en sponsorbesprekingen zijn in volle gang.

Ondersteuning voor socio-culturele verenigingen

De socio-culturele en amateurkunstenverenigingen worden op verschillende manieren ondersteund:

1. Via subsidies:

- structurele subsidies: 52.888 euro
- projectsubsidies: 25.000 euro
- nominatieve subsidies:
 - vzw Lune: 5.000 euro
 - Stichting Ons Erfdeel: 372 euro
 - Muziekverenigingen: 2.603 euro
 - Seniorenorkest: 1.500 euro
 - Promotievoorstelling amateurtheater: 2.000 euro
 - Euripidesprijs: 1.250 euro
 - Essaywedstrijd WEL: 1.000 euro

TOTAAL: 91.613 euro

2. Via de Week van de Amateurkunsten:

Deelnemers kunnen een bijkomende subsidie verkrijgen tot 500 euro. Jaarlijks wordt hier 7.500 euro voor voorzien.

3. Via verschillende communicatiekanalen:

- InfoKrant Leuven
- Maandelijks tijdschrift Uit in Leuven (sinds september 2007)
- Vademeccum Leuvense verenigingen (via Cultuurkoepel – 1.250 euro/jaar)
- Via website stad Leuven www.leuven.be
- Via verspreiding van affiches in de stadsgebouwen
- Via mailings naar de verenigingen

4. Via projecten en specifieke opdrachten, bv. 1831 (2006), Zomer op Straat (2006), Rogier van der Weyden (2009)
5. Via prijzen: Euripidesprijs, Fiere Margrietprijs, WELprijs
6. Via cursussen:
 - theatertechniekcursus (2X per jaar)
 - cursus cultuurdatabank (2x per jaar)
7. Via het ter beschikking stellen van zalen, lokalen, materialen en personeel tegen gunstige tarieven (reglement als bijlage 5).
8. Via de publicatie "Help! Ik organiseer." (zie pag. 54)
9. Via de boekenverkoop in de bibliotheek. Twee maal per jaar mag een vereniging de afgevoerde boekenverkoop regelen in de bib. De opbrengst gaat naar de vereniging die dit organiseert.

DEEL 3. Sterktes, kansen en aandachtspunten

3.1 Samenwerking, coördinatie en communicatie

De voorgaande beleidsperiode heeft tal van samenwerkingsverbanden geïntroduceerd. In de eerste plaats was er de hervorming van de Cultuurraad die als direct resultaat heeft opgeleverd dat de thematische opdeling van de deelraden (kunsten, amateurkunsten, erfgoed, vrije tijd, vorming) ook de netwerken heeft verstevigd.

Kulturama heeft naast een zeer sterk communicatief resultaat een interessant netwerk opgeleverd binnen de professionele kunstorganisaties. Verschillende kleinere samenwerkingen zijn hierdoor ontstaan.

De directie cultuur en haar instellingen engageren zich meer en meer om het veld te verkennen en samen te werken met verschillende (culturele) sectoren als het verenigingsleven, de wijkwerkingen, de allochtone werkingen, de scholen, ...

De samenwerking tussen stadsdiensten verbetert. De directie cultuur en de dienst toerisme zullen gezamenlijke doelstellingen formuleren op vlak van “Unique Selling Propositions”⁸. Met de jeugdendienst zal specifiek worden gewerkt rond jongerencommunicatie. Met de dienst welzijn en integratie wordt nagegaan welke projecten samen kunnen worden opgestart op vlak van kansarmen, andersvaliden, senioren, ... In deze samenwerking liggen heel wat kansen, maar ze vergen ook heel wat tijd, goede wil en inzet.

Op het vlak van de cultuur- en vrijetijdscommunicatie werd in september het magazine “Uit in Leuven” gerealiseerd. Dit moet zorgen voor een publieksverbreding en –vernieuwing.

De communicatie en de imago-opbouw op (inter)nationaal vlak is sterk verbeterd dankzij projecten als Kulturama, Leuven in Scène en Marktrock, maar er is nog ruimte voor verbetering. De unieke sterktes van Leuven komen nog te weinig in de kijker en worden nog te weinig uitgespeeld. Er zijn veel initiatieven, maar in feite ontbreekt er toch nog steeds een coherent en daardoor interessant verhaal. Dit wordt een van de grote uitdagingen voor de volgende beleidsperiode.

3.2 Specifieke sterktes/kansen voor het Leuvense cultuurbeleid

3.2.1 Compacte historische binnenstad en een rijk onroerend, roerend en immaterieel erfgoed

Het is duidelijk dat Leuven zich sterk profileert als kunsthistorische stad. Het culturele erfgoed en de historische monumenten zijn een belangrijke troef. De stad is erkend als kunststad, wat op toeristisch vlak belangrijke mogelijkheden biedt. De dienst toerisme zal in haar beleid zeker de nadruk leggen op het Leuvense onroerend erfgoed als een USP (Unique Selling Proposition). De erfgoedcel zal samen met alle Leuvense erfgoedactoren hierboven op een werking plaatsen die het unieke karakter van het roerend en immaterieel erfgoed benadrukt. Bovendien bieden vele mooie historische locaties een ideaal decorum voor hedendaagse artistieke projecten (zie ook 2.2.1 en 2.2.2).

M (M van Museum Leuven) werkt aan een duidelijk en sterk profiel. De diversiteit van de collectie is immers tegelijkertijd een zwakte en een sterkte. Door het ontbreken van bekende namen, blijven de vanzelfsprekende bekendheid en uitstraling achterwege. Ankerpunten voor het profiel vormen de laatgotische beeldsnij kunst en de 19de-eeuwse schilder- en beeldhouwkunst. Het zal de werking van M zijn en de manier waarop het omgaat met haar collectie en de ontsluiting ervan die het museum haar uitstraling moet geven. In elk geval wordt M een museum dat bijzondere aandacht zal hebben voor haar publiekswerking. In die (publieks)werking zal het Leuvense motto “eeuwenoud, springlevend” als rode draad worden gebruikt. De collectie zal regelmatig in dialoog treden met hedendaagse kunst en met kunstenaars die haar bevragen.

Veel potentie ligt verder in het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur gevestigd in de Abdij van Park, in het groot aantal niet ontsloten erfgoedcollecties aanwezig in de stad, in het groot aantal actieve erfgoedorganisaties en in het te vernieuwen erfgoedconvenant.

⁸ toeristisch jargon voor unieke sterktes die men als aanbod wil “verkopen” in het buitenland.

De Abdij van Park zal als cultureel stiltegebied worden ontwikkeld⁹.

Ook het universitaire patrimonium en de universitaire collecties zijn uniek. Deze materie wordt momenteel binnen de universiteit zeer goed opgevolgd door een werkgroep rond academisch erfgoed in de schoot van de Commissie Cultuur van de K. U. Leuven.

3.2.2 Een jonge stad vol artistiek talent

Leuven kenmerkt zich door een jonge bevolking. Vooral in het centrum is dit voelbaar mede door de dagelijkse aanwezigheid van studenten en scholieren.

Op cultureel vlak zijn er veel spelers die zich specifiek richten op kinderen en jongeren (Artforum, fABULEUS, Mooss, Koning Kevin, zZmogh, Cirkus in Beweging, AmuseeVous, jeugdendienst, Jeugd & Muziek, Lemmensinstituut) of die een belangrijk deel van hun werk focussen op deze doelgroep (30CC, Het Depot, STUK, K.U.L. Cultuurcoördinatie, Bibliotheek Tweebronnen, M (M van Museum Leuven), Stedelijke Academie en Conservatorium, Internationaal Kortfilmfestival/Cinema Zed, Studio's, erfgoedcel, Kunst in Huis /Kunst op Kot ...). In Leuven zit dus zeer veel expertise en de tewerkstellingsgraad binnen de sector is groot.¹⁰

Dit is een sterkte en biedt veel kansen op het terrein van kunst- en erfgoededucatie en de ondersteuning van creativiteit en jong talent. Het STUK, fABULEUS, Cirkus in Beweging, M en Braakland/Zhebuilding nemen op dit laatste terrein een bijzondere plaats in omdat zij professionele producties afleveren waar jong talent nieuwe ideeën kan ontwikkelen en uitschrijven. Het Depot en 30CC geven dan weer heel wat podiumkansen. SLAC¹¹ en Lemmensinstituut leiden jongeren op in de kunsten. Marktrock lanceerde dit jaar een nieuw initiatief dat vergelijkbare ambitie toont als Humo's Rock Rally.

Tot slot bieden de filmfestivals Docville, het Internationaal Kortfilmfestival Leuven, het Afrikafilmfestival en het halebifilmfestival ruimte aan nationaal en internationaal talent op vlak van de film. De uitstraling van deze festivals neemt nog steeds toe.

Dat Leuven een broedplaats is van jong talent en dat er enorm wordt geïnvesteerd in de ondersteuning ervan is opnieuw nog te weinig gekend en wordt te weinig gecommuniceerd. De band die tussen Leuven bestaat en haar bekend talent wordt allicht ook te weinig benadrukt.

3.2.3 Een stad met een sterk, gevarieerd aanbod en een focus op muziek(festivals).

Leuven heeft een enorm en gevarieerd cultureel aanbod. Dit aanbod neemt nog elk jaar toe mede dankzij nieuwe spelers die in Leuven een thuis vinden (Het Depot, Project 3000, Madmansproject, AmuseeVous, verschillende kunstgaleries). Deze nieuwkomers zorgen er ook voor dat vroegere witte vlekken of zwakkere broertjes binnen het aanbod (pop en rock, beeldende kunst) moeiteloos worden ingevuld.

Leuven is een stad van muziek en muziekfestivals. Een kleine opsomming van enkel de festivals maakt dit duidelijk: Marktrock, Beleuvenissen, Leuven.org¹², het Festival van Vlaanderen, de Zomer van St. Pieter, Colorafestival, het Wereldfeest, Vlaanderen Zingt, de Harmonieconcerten, Eurofolies, de Beiaardconcerten, Transit, de Elisabethiade, ... Daarnaast zijn er enkele sterke spelers op het gebied van de klassieke muziek gehuisvest en actief in Leuven: La Petite Bande, Capilla Flamenca, Matrix, Emanon, ...

Het reguliere aanbod voor actieve of passieve muziekdeelname is enorm dankzij de culturele instellingen (Het Depot, 30CC, STUK, ...) maar ook dankzij de talrijke aanwezigheid van koren, orkesten, rockbands, muzikanten (Milow, Tom Helsen, Anton Walgrave,...), scholen (Lemmensinstituut, Conservatorium) en opleidingen.

De veelheid aan initiatieven is een sterkte, maar meteen ook de reden waarom het moeilijk is om dit als een sterkte te 'verkopen'. Alles gebeurt gefragmenteerd en er is geen overkoepelende communicatie, terwijl er een verschil kan worden gemaakt met weinig middelen mits enige coördinatie. Marktrock slaagt er als festival wel in om Leuven internationaal op de kaart te zetten en staat qua

⁹ Een interessante ontwikkeling op gebied van de stiltebeleving is het ontwikkelingsgericht erfgoedproject "Het Portaal van de Stilte" (www.portaalvandestilte.be).

¹⁰ Binnen de professionele sector van kunst- en erfgoededucatie werken 196 mensen in dienstverband en 373 vrijwilligers.

¹¹ Stad Leuven Academie en Conservatorium

¹² Het Internationaal Orgelfestival

naamsbekendheid net achter rockfestival Werchter (dat trouwens ook maar een boogscheut van Leuven af ligt).

Reden genoeg om Leuven als muziekstad te profileren?

3.2.4 Leuven als creatieve kennisstad.

De aanwezigheid van de K.U. Leuven is een uniek gegeven dat de stad een uitstraling geeft tot ver buiten Vlaanderen. Sterktes van deze aanwezigheid zijn:

- * de universiteit is een belangrijke werkgever. Ze is niet geconcentreerd als een geïsoleerde campus, maar is sterk verweven met het stedelijk weefsel;
- * de universiteit genereert tal van spin-offs¹³ in de vorm van kennisgeoriënteerde bedrijven;
- * de aanwezigheid van de universiteit beïnvloedt in sterke mate de demografische samenstelling van de Leuvense bevolking. Zo liggen het opleidingsniveau en het welvaartspeil boven het Vlaamse gemiddelde. De studentenbevolking zelf vormt 1/4de van de Leuvense bevolking waardoor het jongerenpubliek een belangrijke doelgroep vormt voor culturele (en economische) activiteiten;
- * de toenadering tussen stad en universiteit zet zich door. Er vindt hoe langer hoe meer overleg plaats. Op cultureel vlak staan heel wat samenwerkingsprojecten op stapel. De universiteit is vragende partij voor een gezamenlijk communicatiebeleid naar de doelgroep 15 tot 25-jarigen. De vraag dringt zich op hoe we deze sterkte van Leuven verder kunnen exploreren en visualiseren/communiceren.

Naast de universiteit en haar spin offs zijn er nog drie belangrijke hogescholen (Groep T, Lemmensinstituut en KHL) met verschillende opleidingen van hoog niveau. Zij versterken zeker het imago van de stad op vlak van kennis en onderwijs. Opvallend is ook de aanwezigheid van vele instellingen die het levenslang leren mogelijk maken, zoals het CLT, Vormingplus, Wisper, Open School, Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) ...

Verder zijn er de reeds eerder vermelde kunst- en erfogoededucatieve organisaties die er voor zorgen dat de Leuvenaars alle kansen tot ontwikkeling krijgt, zowel op het vlak van de actieve als passieve kunstbeoefening.

Het project Artefact, dat door STUK in opdracht van de provincie Vlaams-Brabant wordt georganiseerd, is baanbrekend. Binnen de kunstwereld zorgt dit project voor een bijzondere dynamiek en een grote uitstraling voor Leuven.

Onderzoek naar de realiseerbaarheid van vergelijkbare projecten die kennis, nieuwe technologie en kunst samenbrengen is nodig. Waarom geen plek ambiëren die structureel en permanent wordt uitgebouwd tot presentatieplek van nieuwe inzichten of ontwikkelingen binnen bedrijven of de kunsten? Kan zo 'het stoeltje' van Materialise¹⁴ permanent worden getoond? Of de 3D-ontwikkelingen voor de beeldindustrie van Eyetronics¹⁵? Of de 'Umicar Infinity', de designauto op zonne-energie van Groep T?

3.2.5 Een stad met een grote diversiteit en een sterke Leuvense identiteit.

1 op 9 Leuvenaars zijn van allochtone origine. (Peter Missotten sprak tijdens een van de debatavonden ter voorbereiding van het cultuurbeleidsplan bovendien van de studenten als een "allochtone" gemeenschap die 1/4 van de bevolking uitmaakt.) Deze gegevens resulteren in elk geval in zeer veel diversiteit in het straatbeeld. Een diversiteit die een verrijking is voor Leuven. Dit is zeker een mogelijkheid en aandachtspunt binnen een nieuw cultureel beleidsplan en ook hier werden o.a. door 30CC reeds de eerste interessante projecten op poten gezet.

¹³ Spin-off: bedrijf/instelling waarvan een belangrijke component van de activiteit op wetenschappelijk onderzoek en techniek is afgestemd (in samenwerking met de universitaire onderzoeksinstellingen). Een overzicht van de spin-offs van de K.U. Leuven kan je online vinden via http://www.kuleuven.be:80/lrd/expertise/spinoff_a_d.html.

¹⁴ 'Het stoeltje' is een designstoel die in elkaar zit zonder enige bout. De stoel werd ontwikkeld door het Leuvense Materialise, Europese marktleider in Rapidprototyping, en wordt in het MOMA in New York tentoongesteld. Het was kort te bezichtigen tijdens Kulturama.

¹⁵ Eyetronics is een spin-off van de VISICS-groep (VISION for Industry, Communication and Services), die zelf deel uitmaakt van het departement elektrotechniek aan de Leuvense universiteit.

Belangrijk is de ontmoeting tussen de culturen, waarbij zeker de rijke geschiedenis van Leuven een rol kan spelen. Denken we maar aan een figuur als Erasmus die sterk verbonden is met Leuven en die reeds in de 16de eeuw de ontmoeting tussen culturen voorstond.

Leuvenaars zijn over het algemeen fier op hun afkomst en hun stad. Ze zien de stad in de eerste plaats als een plek van ontmoeting. Het is ook een gezellige stad die zich daar meer en meer toe leent. Dankzij o.a. de K.U. Leuven en de vele “allochtonen”¹⁶ is de stad open en gericht op de wereld, en verschilt daarin van andere centrumsteden, maar loopt met dat kosmopolitisme niet te koop. Dat hoeft ook niet zonnig. Die bescheidenheid siert.

En toch. Het feit dat zovele honderdduizenden studenten jaren doorbrachten in onze stad tijdens een bepalende periode in hun leven, en nu elders in België en in de wereld werken en vertoeven is een ongekende en veelal nog onaangeboorde rijkdom voor de stad.

Die bepalende factor in de eigenheid van Leuven - de aanwezigheid van de K.U. Leuven – mag er dan wel voor zorgen dat de Leuvenaar gemiddeld goed opgeleid is, we zijn niet blind zijn voor de realiteit van de groter wordende kloof tussen arm en rijk, ook in onze welvarende stad. Cultuur kan mee helpen die kloof te dichten. Daar wil de stad duidelijk de nadruk op leggen in haar cultuurbeleid.

De Leuvenaar is sterk geïnteresseerd in de geschiedenis van de stad en haar tradities. Houden zo, maar dat mag niet in conservatisme verzeilen, in kritiekloosheid, in rustig voortkabbelen ‘provincialisme’ (een woord waar buitenstaanders dikwijls de stad mee ‘afdoen’). De werking van de erfgoedcel en van de erfgoedverenigingen is allicht de manier om Leuvenaars te betrekken bij het cultuurbeleid en de diversiteit van de hedendaagse culturele aanpak van instellingen als 30CC, STUK en bibliotheek Tweebronnen en de vele andere cultuurspelers, maar ook bij de hedendaagse omgang met het verleden (zie de werking van M). Vooral – maar niet alleen - de jongere, hoger opgeleide Leuvenaar vraagt naar een dynamische stad met meer chaos en verrassingen, en wil door hedendaagse projecten van de culturele aanbieders ook in contact komen met de historie van Leuven. Wat meer spanning dus, dat hopen we te bereiken in de volgende beleidsperiode. Want: *Du choc des idées jaillit la lumière?*

Het is niet aan de cultuurbeleidsmakers te bepalen hoe die spanning in de praktijk te brengen, wel om aandachtspunten aan te reiken aan al wie met cultuur bezig is in de stad, er de voorwaarden voor te scheppen en desgevallend ondersteuning te verlenen.

Het is de constante interactie, de spanningsboog tussen de veiligheid van het gekende en de traditie en het verlangen naar nieuwe uitdagingen die interessante perspectieven biedt of exploratiepunten voor een diversiteitbeleid op alle vlakken: jong-oud, allochtoon-autochtoon, man-vrouw, kansrijk-kansarm, oud-nieuw, innovatief-behoudszinnig.

3.3 Specifieke aandachtspunten voor het Leuven cultuurbeleid

3.3.1 Creëren van nieuwe mogelijkheden

Door de gerealiseerde investeringen in de vorige beleidsperiode, zal er nog gericht moeten worden omgesprongen met de voor handen zijnde middelen. M (van Museum van Leuven) zal zware inspanningen vergen zowel met betrekking tot het personeel als financieel. De renovatie van Het Depot zal gerealiseerd worden. De tentoonstelling “Rogier van der Weyden. De Passie van de Meester” is een duur project, maar zal voor de internationale uitstraling van Leuven een mijlpaal zijn.

De overige te realiseren projecten zullen daarom goed overwogen worden. Criteria om deze keuzes te maken worden ontwikkeld in o.a. een nieuw subsidiereglement op de projecten. Er zal een evaluatie nodig zijn van de nominatieve subsidies om opnieuw ruimte te creëren voor nieuwe initiatieven. Ook de logistieke en personele ondersteuning van verenigingen en culturele projecten zal beter worden opgevolgd (mede door de implementatie van een nieuw beheerssysteem).

3.3.2 De culturele rol in de deelgemeenten

¹⁶ Petr Missotten sprak tijdens de culturele stadsgesprekken over de studenten als “allochtonen” die hier tijdelijk neerstrijken en de stad kunnen verrijken.

Het verenigingsleven speelt zich voor een belangrijk deel af in de deelgemeenten van Leuven. Dit geeft mogelijkheden om het culturele aanbod meer te spreiden via bv. samenwerking tussen de culturele instellingen en het verenigingsleven. Op dit vlak kan nog veel gebeuren. Het project Zomer op Straat¹⁷ in Wijgmaal kan als voorbeeld worden aangehaald van een manier waarop dergelijke samenwerking kan worden gerealiseerd.

De filialen van de bibliotheek Tweebronnen moeten in dit verhaal een belangrijke rol worden toebedeeld: als toegang tot het culturele aanbod, maar ook als eerste partner binnen initiatieven als brede school.

Ook op communicatief vlak verdienen de deelgemeenten en de activiteiten van de verenigingen meer aandacht. De uitgave van 'Uit in Leuven' is een eerste stap. Er zal op worden toegezien dat de distributie van dit magazine ook in de deelgemeenten ruim zal zijn.

3.3.3 De culturele rol in de regio

Leuven is de hoofdstad van Vlaams-Brabant en bekleedt een centrumfunctie in de regio Oost-Brabant. In die zin heeft de stad ook een verantwoordelijkheid naar de regio. De samenwerking met de provincie verloopt goed. Gezamenlijke projecten waarbij Leuven een voortrekkersrol speelt zijn het Provinciaal Bibliotheekstelsel en de Erfgoedbank. Toch zijn er heel wat meer mogelijkheden. We denken hierbij aan mogelijkheden tot samen programmeren (bv. scholenaanbod) van verschillende regionale instellingen, aan regionale communicatietoepassingen, aan educatieve spreidingsprojecten, ... De contacten met de regio en de omliggende gemeenten zijn er, maar er moet een gezamenlijk project worden uitgeschreven dat door de verschillende partners wordt gedragen. Ook dit is een uitdaging voor de toekomst.

3.3.4 Een evenementenbeleid

Momenteel zijn er veel grote projecten die vanuit een belangrijke traditie en los van elkaar worden georganiseerd. Daarom is het voor Leuven in eerste instantie aangewezen om het gezamenlijk internationaal communiceren van de bestaande initiatieven - als Leuven in Scène, Marktrock, Rogier van der Weyden-tentoonstelling, ... - te versterken en in deze communicatie de stad Leuven ook als interessante kunststad te profileren.

De veelheid aan initiatieven in Leuven maakt het moeilijk om een gecoördineerd evenementenbeleid te voeren. Leuven heeft allicht nood aan kleinschalige evenementen die gedurende een bepaalde periode een duidelijke samenhang vertonen. Een zomerparcours met een verscheidenheid aan kleine voorstellingen en tentoonstellingen in de binnenstad gedurende bv. een maand kan een mooi streefdoel zijn. Interessante voorbeelden van dergelijke projecten zijn de Zomer van Antwerpen en Theater aan Zee. Een ander model werd ontwikkeld door de regiegroep waarbij de hele stad zou worden betrokken op verschillende niveaus op een evenement als Rogier van der Weyden¹⁸. Dergelijke nieuwe initiatieven vergen wel een volledig nieuwe aanpak en werkwijze.

In de aanloop van de Rogier van der Weyden-tentoonstelling kan een voorzichtige start worden gegeven aan een nieuw initiatief met kleinschalige voorstellingen en projecten op interessante, maar minder bekende plaatsen. Dit initiatief kan een fijne en heel eigen (Leuvense) culturele aanvulling geven op de grote zomerse toeristische publiekstrekkingen.

3.4 Besluit

Het Leuvense cultuurbeleid moet de komende jaren geconcentreerd worden op het verder ontwikkelen en communiceren van de aanwezige sterktes en potenties:

- het historisch onroerend, roerend en immaterieel patrimonium;
- de mogelijkheden op het terrein van de kunst- en erfgoededucatie;
- de aanwezigheid, de ondersteuning en de ontwikkeling van veel jong en creatief talent;
- de aanwezigheid van dynamische culturele actoren en van een ruim en gevarieerd aanbod met een belangrijke focus op muziek;
- de aanwezigheid van de universiteit, zijn spin offs en de sterke technologische en innovatieve kenniseconomie en cultuur;
- de aanwezige diversiteit.

¹⁷ Een project waarbij 30CC een cultureel zomers straattheateraanbod doet tijdens de Wijgmaalse feesten.

¹⁸ zie bijlage 1

Verder moet een sterke aandacht blijven gaan naar:

- het ontwikkelen van gecoördineerde en planmatige communicatie en promotie;
- het ontwikkelen van een dynamisch cultureel leven door samenwerking tot stand te brengen te brengen en door een voorwaardenscheppend beleid te voeren;
- het ondersteunen van het sociaal-cultureel werk, de amateurkunsten en de sociaal artistieke praktijk;
- het ondersteunen van de talrijke erfgoedverenigingen;
- de uitstraling van de stad, o.a. via een coherent evenementenbeleid, en het versterken van de voortrekkersrol van Leuven in de regio.

DEEL 4. Het cultuurbeleid en de stedelijke culturele instellingen.

4.1 Evaluatie van de uitwerking van het cultuurbeleidsplan 2002-2007 en van de werking van de stedelijke instellingen tijdens de voorbije beleidsperiode

4.1.1 De museumsite

Het museum heeft tijdens de voorbije periode haar nieuw concept uitgewerkt en reeds in de praktijk gebracht. De nieuwe werking van het museum is gestoeld op drie pijlers. **Bewaren** staat voor én het op alle mogelijke manieren respectvol omgaan met erfgoed als werkinstrument én het actualiseren van erfgoed. Het wetenschappelijk onderzoek is een belangrijk onderdeel van deze pijler. **Scheppen** gaat op een andere, nieuwe manier projectmatig om met het bestaande. Scheppen is zowel artistieke creatie, als reflectie over, beleving van en participatie aan artistieke creatie. Projecten vinden hun weerslag in de ruimtes van het museum en in de stedelijke omgeving en de openbare ruimte.

Ontsluiten betekent onder meer zorgen voor overdracht van inhoud en informatie; het verduidelijken en teruggeven van de identiteit van en aan objecten. Belangrijk gegeven in het ontsluiten van het museum is de ontwikkeling van de 'antichambre' in het nieuwe gebouw. Dit is een vrij toegankelijke zone aan de ingang van het museum die zal fungeren als ontmoetingsruimte tussen de museumbezoeker en de stedelijke collectie. In deze zone worden projecten voorgesteld, worden de verschillende doelgroepen aangesproken en wordt de nieuwsgierigheid gewekt voor een verder bezoek aan het museum.

Vier **proefopstellingen** namen vanaf 2003 de museumverzameling per periode onder de loep. Tijdens deze opstellingen werd de collectie uit het depot gehaald en werden, met de hulp van een werkgroep van deskundigen, keuzes gemaakt met het oog op de toekomstige opstelling. "In de steigers" (delen I tot IV) maakte de rijkdom van de collectie duidelijk aan een ruim publiek. De collectie werd verder elektronisch geïnventariseerd en verschillende restauratie- en inventarisatieprojecten vonden plaats. Het museum toont sinds oktober 2006 onder de noemer '06/09. ZwerfMuseum' de collectie in een reeks kleine en grote boxen die worden geïntegreerd in de publieke ruimte: in winkels, horecazaken, bedrijven en openbare gebouwen (zie verder op pag. 30)

Tegelijkertijd werden verschillende kunstenaars uitgenodigd om de collectie te bevragen of om in relatie te treden met specifieke kunstvoorwerpen uit de collectie. Zo maakte Christoph Fink een installatie in het museum op basis van een wandeling door onder meer het prentenkabinet, deed Frank Bragigand enkele ingrepen met kleuren en trad Alan Sekula in dialoog met Constantin Meunier. In de schatkamer van St. Pieter werd achtereenvolgens bestaand en nieuw werk van Bernd Lohaus, Rui Chafes en Hans Op de Beeck geïntegreerd. De stad zelf was en is locatie voor kunstingrepen: de kever van Jan Fabre, Le Jardin Imaginair van Daniel Buren, Snorkelzone van Filip Vandingenen en The Distance Between, een samenwerkingsproject met studenten van St. Lucas Brussel en de Weimaruniversität dat uitmondde in een tijdelijke tentoonstelling. Het werk 'I am Milica' van Milica Tomic werd aangekocht en kan worden uitgeleend. Verder fungeren de expozaal van Tweebronnen en de Norbertuspoort aan de Abdij van Park als locaties voor tentoonstellingen met werk van Leuvense kunstenaars.

Op vlak van **publiekswerking** experimenteerde De Kunstbank gedurende een periode van drie jaar met nieuwe methodieken en toegankelijke projecten. Verschillende 'What>'-projecten werden gerealiseerd: laagdrempelige projecten die de codes van de kunst ontleedden en becommentarieerden voor een breed publiek. De afbraak en bouw van het museum zetten een punt achter de samenwerking. In het nieuwe gebouw zal een soortgelijk concept worden opgezet in het 'antichambre' (zie hierboven) Ondertussen ontwikkelde de educatieve dienst van het museum naast het reguliere aanbod voor scholen, ook verschillende nieuwe projecten waaronder "Stadsklassen" (2006) de archeologische box (2007).

Tot slot werden ondersteunde het museum ook de **grote tentoonstellingen** 'Meesterlijke Middeleeuwen' (57.000 bezoekers) en 'Leven in steen' (26.000 bezoekers) gerealiseerd door Artes vzw¹⁹. 'Broedertwist' werd in samenwerking met 's Hertogenbosch opgezet.

¹⁹ Artes vzw is een tentoonstellingsorganisatie van de stad Leuven, de provincie Vlaams-Brabant en de K.U. Leuven die grote kunsthistorische of wetenschappelijke tentoonstellingen organiseert.

4.1.2 Bibliotheek Tweebronnen

De werking van de bibliotheek kende de afgelopen vijf jaar een aantal grote veranderingen. Er werd in 2002 een organisatorische doorlichting uitgevoerd die leidde tot **een hertekende organisatie** met twee grote pijlers: P&O, projectbegeleiding en ontwikkeling, en C&B, circulatie en begeleiding. Binnen deze pijlers kreeg ieder zijn verantwoordelijkheid. Het geheel wordt geleid door een managementteam onder leiding van één bibliothecaris en ondersteund door de cultuurbeleidscoördinator. Na de implementatie van dit nieuw organogram werd er op organisatorisch vlak hard gewerkt aan een **vernieuwde visie** wat uiteindelijk werd samengevat in het letterwoord BIBLIO²⁰ (zie verder). Ondertussen gebeurde er ook een gebruikersonderzoek. Vanuit de nieuwe visie en de resultaten van het onderzoek werden een heleboel nieuwe initiatieven op poten gezet.

De eerste grote aanpassing in de bibliotheek was de inrichting van de **kinder- en jongerenbibliotheek**. Hier was een heel traject van bevraging van kinderen over de bibliotheek van hun dromen aan voorafgegaan. Resultaat is een kinderbibliotheek met allerlei verrassende hoekjes, speelse elementen en een klein 'theaterzaaltje'. Belangrijkste vernieuwing was echter de implementatie van het **Provinciaal Bibliotheekstelsel**: het systeem waarbij op termijn één lidkaart toegang moet geven tot alle bibliotheken in Vlaams-Brabant. Deze toepassing en de ondersteuning van de provincie maakte het bibliotheek Tweebronnen mogelijk om de lid- en boetegelden te verlagen en de mogelijkheden tot ontlenen uit te breiden. Ook het aankoopbeleid werd herzien met meer ruimte voor de aankoop van toppeers, CD's en dvd's. Een nieuwe bibliobus werd aangekocht. Deze wordt strategisch ingezet in Wijgmaal, een filiaal dat werd gesloten, ten voordele van een volledig vernieuwd filiaal in Wilsele.

De bibliotheek Tweebronnen groeit ook meer en meer naar een **verblijfsbibliotheek** met een groot aanbod kranten, tijdschriften, digitale informatie en heel wat randactiviteiten: de bibliotheekweek, Kulturama²¹, Letterfretter²², Uitgelezen²³, rondleidingen voor kinderen en senioren,... (Deze trend zal zich in de toekomst verder zetten.) In Café Vandevelde kunnen bezoekers terecht voor een tas koffie of een snack. Er werd een boeken presentatiemeubel gerealiseerd om in te spelen op de actualiteit, om nieuw aankopen in de kijker te zetten of om kleine tentoonstellingen op te bouwen.

De stijgende nood aan betere dienstverlening en het stijgend aantal leden bracht ook de nood aan meer en nog beter gekwalificeerd personeel aan het licht. De bibliotheek besteedt dan ook heel wat aandacht aan vorming en opleidingstrajecten. Op het einde van de vorige beleidsperiode werden ook een aantal mensen aangeworven die specifiek zullen worden ingezet op filialenwerking en doelgroepenwerking.

Tot slot nog een woordje over de vernieuwde aandacht die de bibliotheek wijdt aan een goede communicatie. Tijdens de implementatie van het PBS-systeem werd een heel nieuwe communicatielijn opgezet met een nieuw logo en duidelijke en heldere informatiematerialen. Er werden vier mediaschermen aangekocht die al de activiteiten en bijzonderheden van de bibliotheek aan het publiek vertellen. Verder werd er een perswerking opgestart ondersteund door de directie cultuur.

²⁰ Behulpzaam, Iedereen, Blijvend alert, Informerend, Openbaar.

²¹ Tijdens Kulturama vond de eerste bibdate plaats, een uitvinding van de bibliotheek Tweebronnen.

²² Auteurs lezen voor en vertellen over literatuur aan jongeren.

²³ Nieuw boekendebatprogramma in samenwerking met De Vooruit en De Morgen.

4.1.3 30CC

Ook 30CC maakte in de vorige beleidsperiode een hele evolutie mee. Zowel op organisatorisch en beheersvlak, als op inhoudelijk vlak heeft de vzw een nieuwe richting ingeslagen.

In 2002 leidde een organisatorische doorlichting tot **een nieuw organogram** en een nieuwe manier van werken. Voortaan zou een managementteam van vier personen ondersteund door de cultuurbeleidscoördinator vier teams aansturen: de artistieke staf aangestuurd door een artistiek coördinator, een zakelijk en administratief team aangestuurd door de cultuurfunctionaris-directeur, een logistiek team en een onthaalteam, beide aangestuurd door een stafmedewerker.

Deze manier van aanpak maakte de betrokkenheid op de organisatie groter en bakende de taken en verantwoordelijkheden sterker af.

Tegelijkertijd werd gewerkt aan **een nieuwe visie** waarbij geleidelijk aan de project- en procesmatige werking, de aandacht voor cultuurparticipatie en de cultuurcommunicatie meer gewicht kregen in het geheel van de programmering. Deze beweging zal zich verder doorzetten in de toekomst, waarbij het grote en gekwalificeerde aanbod weliswaar gegarandeerd moet blijven (zie verder).

Vele nieuwe projecten werden ontwikkeld waarbij de klemtoon ligt op publieksverbreding, sociaal-artistieke werking en extra muros-activiteiten. Hiervoor werden de budgetten van 30CC uitgebreid en werd ook geld van het SIF, nu het stedelijk gemeentefonds, gebruikt. Een greep uit het indrukwekkend aantal gerealiseerde projecten: Ei-land I en II, Snorkelzone, Zomer op Straat, BEAUTANIK, Start!, Carmina Burana, Passion Glacé, Ceçi n'est plus Carmen, Plaza, Rode Hond, Pepernoot, Kunstenfestival DOEN, ...

De **programmering** zelf werd ook onder de loep genomen. Uitgangspunt blijft weliswaar het realiseren van een ruim, gedifferentieerd en kwalitatief aanbod, maar binnen deze programmering wordt nu meer nagedacht over een aantal criteria. (zie verder onder punt 4.2.3)

Op vlak van **infrastructuur** werden verschillende ingrepen gerealiseerd in de door 30CC beheerde gebouwen. Belangrijkste ingrepen zijn: een nieuwe computergestuurde trekkenwand, een nieuwe scènevloer, nieuwe toiletten en een nieuwe vloer in de inkomhal voor de schouwburg, de aanleg van de binnenkoer van de Romaanse Poort, de installatie van een zaalbrug en trommeltrekken in het Wagehuys, nieuwe artiestenloges in de Minnepoort, restauratie van het orgel in de Predikherenkerk, de aankoop van een vrachtwagen, een nieuwe vleugelpiano en twee hoogwerkers en de aankoop van heel wat technisch materiaal.

4.1.4 Het archief

Het stadsarchief bewaart de documenten die afkomstig zijn van de stedelijke administratie. Het oudste document dateert van 1179, het meest recente stuk is vandaag een computerbestand dat gisteren vanuit de administratie werd overgedragen. Ook de archieven van de gemeenten Heverlee, Kessel-Lo en Wilsele die in 1977 met Leuven fusioneerden, kunnen in het stadsarchief worden teruggevonden. Archieven van personen, instellingen en bedrijven die op één of andere manier hun stempel hebben gedrukt op de ontwikkeling van de stad en de regio zijn er eveneens ondergebracht.

Naast archieven beheert het stadsarchief **ook enkele belangrijke verzamelingen**. Oude drukken, pamfletten en Leuvense kranten zijn te vinden in de rijke archiefbibliotheek. Porseleinkarten, foto's en prentbriefkaarten bieden een kleurrijk zicht op het verleden van Leuven. Duizenden affiches herinneren tenslotte aan het drukke politieke, sociale en culturele leven in de stad vanaf de negentiende eeuw.

Het stadsarchief voert ook een actief acquisitiebeleid, en kon de afgelopen jaren de collecties verwerven van de Leuvense verzamelaars Eugène Sprengers en Rik Uytterhoeven.

De drie belangrijkste taken voor het statisch archief van het stadsarchief zijn **conservering, ontsluiting en valorisatie**. Daarnaast begeleidt het de stadsadministratie bij het beheer van het semi-statisch en dynamisch archief.

Het stadsarchief zorgt ervoor dat de archieven en verzamelingen onder de beste omstandigheden bewaard worden. Het nieuwe archiefdepot dat sedert 2000 plaats biedt aan vijftien kilometer archief voldoet aan alle essentiële eisen van het hedendaags archiefbeheer. Er is voorzien in brand- en inbraakbeveiliging en een aangepaste acclimatisatie.

Conservering is echter meer dan alleen maar het onderhouden van een aangepast depot. Sinds enkele jaren voert het stadsarchief ook een zeer actief conserveringsbeleid. Zo worden momenteel alle middeleeuwse charters ontvlakt, indien nodig gerestaureerd en in stofvrije lades geborgen. Jaarlijks wordt ook een aantal beschadigde kaarten, plannen en affiches gerestaureerd en terug toegankelijk gesteld voor publiek. Bovendien worden momenteel alle archiefbestanden van het modern archief na 1830 geschoond en in nieuwe zuurvrije archiefdozen geborgen. Reeds 12000 bestanden zijn op deze nieuwe manier verpakt.

De ontsluiting van het archief situeert zich op verschillende vlakken. Het oud archief (1179-1796) en de oudste stukken van het modern archief (1796-1830) zijn ontsloten via de inventaris van Joseph Cuvelier. Het modern archief (1831-1976) is via steekkaarten en via een beperkte databank raadpleegbaar. Gezien de omslachtige zoekoperatie, wordt momenteel gewerkt aan de inventarisatie van een aantal deelbestanden van het modern archief. Naar de toekomst toe zouden alle bouwvergunningen van Leuven en haar deelgemeenten via een alles omvattende databank geïnventariseerd moeten zijn. De bouwvergunningen van de gemeente Heverlee komen hierbij eerst aan de beurt.

Als derde taak heeft de archiefdienst de opdracht om een aantal **activiteiten** te organiseren voor een breed publiek. Zij deed dat de afgelopen jaren door de samenstelling van een Erfgoedquiz, door de organisatie van verschillende billboardfototentoonstellingen in de publieke ruimte, deelname aan de Erfgoeddagen en medewerking te verlenen aan tal van publicaties. De meest recente zijn deze over de overstroming van Leuven in 1906, Leuven en de revolutie van 1830-1831 en het onderzoek naar feestelijk eten te Leuven tussen 1850 en 1950. Momenteel bereiden de twee archivariissen een studie voor over 200 jaar brandweer.

Naar aanleiding van de verhuizing van een groot deel van de stadsdiensten naar het nieuwe stadskantoor werd er beslist dat er orde op zaken moest gesteld worden in de recente archiefbescheiden. Deze opdracht werd door het schepencollege toevertrouwd aan het Leuvense stadsarchief. Om het archiefbeheer te optimaliseren, werd er een nieuwe regelgeving uitgevaardigd voor het ordenen en het opbergen van bescheiden. Verder komen er nieuwe richtlijnen voor de selectie ter bewaring of vernietiging en overdracht van de stukken. Deze optimalisering is een fulltime taak voor één van de archivariissen.

4.1.5 De erfgoedcel

Sinds 2002 heeft de Vlaamse Gemeenschap **een erfgoedconvenant** afgesloten met de stad Leuven (aanvankelijk experimenteel, vanaf 2005 decretaal) en werd een erfgoedcel opgericht met 2 coördinatoren. In 2006 werd het coördinatorenteam aangevuld met een halftijdse medewerker van de stad Leuven voor het dossier rond de digitale erfgoedbank. Door haar inbedding in de stedelijke dienst directie cultuur kan de erfgoedcel ook ad hoc beroep doen op deze medewerkers, vooral op vlak van administratie, communicatie en doelgroepenwerking. Bovendien heeft zij hiermee ook het voordeel in nauw contact te staan met de cultuurbeleidscoördinator, die aan het hoofd staat van de directie cultuur.

De werking van de erfgoedcel is tweeledig: enerzijds werkt zij voor een ruim publiek, anderzijds stimuleert en ondersteunt ze de lokale erfgoedsector. De erfgoedcel beheert geen eigen collectie, maar werkt met het erfgoed **aanwezig in de stad Leuven**. Hierdoor kan ze een ongebonden, overkoepelende blik over het Leuvense erfgoedveld behouden.

De erfgoedcel maakte in haar experimentele periode en eerste decretaal convenant een proces door en leerde de sector beter kennen. Waar ze aanvankelijk zowel publiek als sector benaderde via tijdelijke publiekprojecten, zoekt ze nu meer in samenwerking met de sector naar acties die naast een publieksgerichte functie een ondersteuning voor de sector blijven op langere termijn. De erfgoedcel kan op die manier mee ondersteunen op vlak van behoud en beheer. Publiekprojecten kunnen echter wel een blijvende motor worden om integraal te werken en om samenwerking te stimuleren. De erfgoedcel kan door haar ongebondenheid aan een specifieke collectie en haar overkoepelende blik over de lokale sector, andere zaken naar boven brengen en investeren in **erfgoednetwerken**. In netwerking blijft ook de volgende beleidsperiode een belangrijke taak weggelegd, zowel in Leuven als in Vlaanderen. Samen met de andere erfgoedcellen en met de steunpunten Culturele Biografie Vlaanderen en Vlaams Centrum voor Volkscultuur werd er in 2007 ook een nieuwe overlegstructuur opgericht om de onderlinge expertise-uitwisseling te kunnen bevorderen.

Via de stuurgroep, de deelraad erfgoed en eventuele tijdelijke werkgroepen wordt de lokale erfgoedsector regelmatig betrokken bij het beleid en bij de acties van de erfgoedcel. Dit zorgt voor de nodige draagkracht en betrokkenheid van beleid en sector.

De actieradius van de erfgoedcel is in de eerste plaats Leuven met deelgemeenten. Op communicatief vlak worden ook de buurgemeenten af en toe betrokken, bijvoorbeeld in de communicatie en promotie van Erfgoeddag. Tot nu toe bestaat er nog geen verdergaande samenwerking met de buurgemeenten. In de toekomst kan het overleg met de buurgemeenten geïntensifieerd worden, opdat het beleid van de erfgoedcel ook naar de buurgemeenten kan uitstralen en opdat de expertise kan uitgewisseld worden. Leuven is tot nu toe de enige stad binnen de provincie Vlaams-Brabant waarmee een erfgoedconvenant is afgesloten.

Binnen het erfgoedaanbod heeft de erfgoedcel op regelmatige basis acties uitgewerkt voor en met **kinderen en jongeren** (vaak in samenwerking met externe, gespecialiseerde partners). Hierdoor heeft ze op dit terrein al expertise gewonnen. De erfgoedcel wil deze jonge doelgroep ook in de toekomst blijven betrekken. Erfgoed wordt veelal pas op latere leeftijd automatisch geapprecieerd, maar het is van belang ook jonge mensen van kinds af het erfgoed en zijn waarden te laten ontdekken. In de toekomst zal het zaak zijn om na te gaan welke strategieën hiervoor op lange termijn kunnen worden ingezet.

Enkele projecten die de erfgoedcel de voorbije beleidsperiode op poten heeft gezet: de jaarlijkse Ken Uw Stad-kwis (i.s.m. het stadsarchief, de jaarlijkse Erfgoeddag (i.s.m. de erfgoedsector), de Leuvense Stoof, de Centrale Werkplaatsen, verschillende publicaties, de erfgoedbank, ...

4.1.6 De directie cultuur

De directie cultuur werd in het leven geroepen nadat het stadsbestuur toetrad tot het decreet op het lokaal cultuurbeleid in het voorjaar van 2002. Van 2 personen (cultuurbeleidscoördinator en medewerker) in 2002 groeide de directie zelf uit naar 4,5 personen (+ stafmedewerker communicatie, stafmedewerker doelgroepenwerking en administratief medewerker) in 2007, voornamelijk door interne verschuivingen.

De eerste taak van de directie cultuur was het opstellen van het integrale cultuurbeleidsplan 2002-2007 samen met de stedelijke culturele instellingen. Dit plan resulteerde in jaarlijkse actieplannen. Belangrijk bij het tot stand komen van deze plannen is de inspraak van de sector en de bevolking. De sector wordt vooral bevraagd via **de culturele raad** die werd hervormd. Vijf deelraden (erfgoed, professionele kunsten, amateurkunsten, vrije tijd en vorming) adviseren via een centrale Cultuurkoepel de stad bij het tot stand komen van het cultuurbeleid. De bevolking wordt bevraagd via culturele hoorzittingen en stadsgesprekken.

Het is vooral de directie cultuur die de werking van deze deelraden ondersteunt. Zij werkt ook, samen met de Cultuurkoepel, een aantal initiatieven voor het verenigingsleven uit. Zo werd het Vademecum van socio-culturele organisaties in Leuven gepubliceerd: een uitgebreid overzicht van alle organisaties en verenigingen die in Leuven met cultuur bezig zijn. Dit zelfde Vademecum zal binnenkort on-line raadpleegbaar en invulbaar zijn.

Verder wordt de gids "Help! Ik organiseer" gerealiseerd; een gids die verenigingen wegwijs maakt in de regelgeving en mogelijke ondersteuning van stad of provincie bij het organiseren van activiteiten.

Jaarlijks wordt ook veel aandacht besteed aan en inspanning geleverd voor de Week van de Amateurkunsten. Tijdens deze week worden alle stedelijke culturele gebouwen ter beschikking gesteld aan de amateurkunstenverenigingen.

Naast de cultuurbeleidsplanning leidt en ondersteunt de cultuurbeleidscoördinator samen met zijn team de verschillende stedelijke culturele instellingen, namelijk de erfgoedcel, het archief, 30CC, bibliotheek Tweebronnen en, voorlopig nog, M. De voorbije beleidsperiode werd hard gewerkt aan organisatie, visieontwikkeling en het vertalen van deze visie naar acties. De thema's gemeenschapsvorming en cultuurparticipatie kregen veel aandacht. Ook werden enkele grote dossiers op gang getrokken en grotendeels gerealiseerd, o.a. dat van de museumsite en van Het Depot.

Vooraf op vlak van publiekswerking en communicatie nam de directie cultuur initiatieven en ontwikkelde ze ideeën. Zo wordt **de scholenbrochure** gerealiseerd en wordt het Plustraject en bijgaande brochure voor senioren centraal gecoördineerd. Op vlak van de communicatie heeft de directie cultuur een belangrijk traject afgelegd in de voorbije beleidsperiode. In opdracht van de stad werd dit traject opgevolgd door Cultuurnet Vlaanderen. Vele gesprekken met de sector leidden uiteindelijk tot een vrijetijdscommunicatieplan, waarvan het koninginnestuk het maandelijks magazine **Uit in Leuven** is. Dit magazine wordt opgevolgd en geredigeerd door de directie cultuur, de dienst toerisme en de dienst communicatie in samenwerking met de volledig Leuvense vrijetijdssector. Het magazine is gekoppeld aan de Cultuurdatabank en elke maand verschijnt ook een e-nieuwsbrief.

Een van de belangrijkste opdrachten is verder het netwerk met en binnen de culturele sector versterken. Daarom en om aan de buitenwereld de culturele rijkdom van Leuven duidelijk te maken wordt vanaf 2003 jaarlijks **Kulturama** georganiseerd. Binnen de professionele sector zorgen de professionele huizen en makers samen met de directie cultuur voor deze vier culturele hoogdagen. Kulturama is ondertussen een jaarlijkse traditie geworden.

O.a. dankzij Kulturama en dankzij de werking van de cultuurraad werden er in Leuven heel wat bruggen gebouwd tussen instellingen, organisaties en verenigingen. Dat leidde tot andere grote samenwerkingsverbanden zoals Rode Hond, Gedichtendag, Letterfretter, Colora, ... Tot slot realiseerde de directie zelf verschillende grote en kleine projecten: poëzie op ramen (2003), De muze als motor (vanaf 2004), Snorkelzone (2005 - 2006), het feestjaar 1831 (2006), het scholenproject Weimar/Buchenwald (2007), het internationaal stadsorgelfestival (2007).

4.2 Kort overzicht van de toekomstige werking van de stedelijke culturele instellingen

4.2.1 M van Museum Leuven

De werking van M is gebaseerd op de ICOM definitie:

een museum is een permanente instelling in dienst van de gemeenschap en haar ontwikkeling, toegankelijk voor het publiek, niet gericht op het maken van winst, die de materiële getuigenissen van de mensen en hun omgeving verwerft, behoudt, wetenschappelijk onderzoekt, presenteert en hierover informeert voor doeleinden van studie, educatie en genoegen.

De zeer uitgebreide (ongeveer 46.000 objecten) en diverse **museale collectie** van de stad Leuven staat centraal in alle aspecten van de museumwerking.

Het museum fungeert als een raakvlak voor verleden en heden, als ontmoetingsplaats met kunst en cultuur. In die zin past het perfect binnen het motto van de stad: eeuwenoud – springlevend; het nieuwe wordt geënt op het oude.

Naar aanleiding van de ingrijpende verbouwwerken die het voormalige hôtél Vander Kelen zullen transformeren tot een onderdeel van een 21e-eeuws museum vormen de jaren 2006-2009 een creatieve sluitingsperiode. Onder de noemer 06/09 – ZwerfMuseum speelt het museum op verplaatsing en dit via verschillende trajecten.

Het leeuwendeel van de museale verzameling is verhuisd naar een tijdelijk depot aan de Leuvense Vaart. Toch verdwijnt niet alles achter slot en grendel. In het Rubenshuis in Antwerpen, het Groeningemuseum in Brugge en het Schepenhuis in Mechelen hebben een aantal topstukken uit de laatgotische schilderijen- en beeldencollectie een passend onderkomen gekregen tot begin 2009. In Leuven zelf verspreidt het museum de collectie in de stad. Handelaars, collega stadsdiensten en bedrijven adopteren tussen oktober 2006 en september 2009 telkens voor drie maanden negen kleine boxen met steeds wisselende voorwerpen uit de afdeling toegepaste kunsten. Per jaar ontfermt een gastcurator zich over drie grote boxen die onder een centraal thema een invulling krijgen en één maal per jaar aan het publiek worden voorgesteld. De laatste box tot slot krijgt de vorm van een *flight case* en wordt opgesteld in de Predikherenkerk. Hij bevat een selectie van archeologische voorwerpen en biedt de scholen de gelegenheid om ook tijdens de sluiting hier kennis te maken met onze voorouders.

Ondertussen worden het nieuwe museum en de werking ervan voorbereid en al experimenteel opgezet. Het nieuwe museum beoogt een uitgesproken kunsthistorisch profiel, verankerd in de eigen collectie. Het concept is gebaseerd op de drie pijlers: **bewaren, scheppen, ontsluiten** (zie p. 23).

De nodige restauratie- en conserveringsbehandelingen brengen de kunstwerken tegen 2009 in optimale toestand. In de vernieuwde permanente opstelling zal het verhaal van onze stad immers worden verteld vanuit de kunst. De tijdelijke projecten in en vanuit het nieuwe museum verlopen volgens drie krijtlijnen. De eigen collectie wordt met een frisse kijk voor het voetlicht gebracht door ondermeer nieuw onderzoek, beeldende kunstenaars,... De resultaten van de kruisbestuiving tussen kunst en wetenschap zullen op een publieksvriendelijke wijze tonen hoe verrijkend die verrassende combinatie is. Tot slot zal het museum een platform bieden aan de levende creativiteit in Leuven.

Het ontwerp van architectenbureau Stéphane Beel vertaalt deze werking in een nieuwe architectuur met een heldere en zeer toegankelijke structuur die een combinatie is van bestaande panden en nieuwbouwelementen. Bewaren, ontsluiten en scheppen worden niet omsloten door één gebouwtypologie; elk thema wordt over de hele site verspreid over telkens één laag en krijgt hierdoor verschillende soorten behuizingen. Eén gebouw ontvangt meerdere programma's. Daarenboven toont het museum zich op een heel eigen wijze aan de stad. De drie verhoogde ruimtes – boven de hoofdingang, op de nieuwbouw in de Savoyestraat en bovenop de verbindende nieuwbouw in de Hanegang – maken dat het museum zich meer manifesteert, zichtbaarder wordt en daardoor een uitgesproken identiteit krijgt.

4.2.2 Bibliotheek Tweebronnen: van uitleenbibliotheek naar verblijfs- en beleefbibliotheek

De opdracht die wordt vervuld is: zorgen voor zinvolle vrijetijdsbesteding, kennisverwerving, nieuwe media-educatie, partner op het vlak van educatie en culturele activiteiten. De bibliotheek staat zowel voor het grote cultuurwerk (literatuur, kennis, muziek) als kleine cultuur (deel uitmakend van het leven van alledag: reizen, koken,...)

De bibliotheek moet inspelen op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen, zoals een veranderende samenstelling van de bevolking, het toenemen van ontleding, het streven naar levenslang leren; ook recreatie en persoonlijke ontwikkeling wordt hoog aangeslagen.

De bibliotheek staat midden in de lokale samenleving: is iets van ons allemaal.

Alle middelen worden ingezet voor een goed en modern bibliotheekwerk en een toekomstbestendige organisatie.

De bibliotheek werkt verder aan de implementatie van haar missie BIBLIO: een acroniem dat de opdracht aangeeft waarvoor men staat : **B**ehulpzaam, **I**edereen, **B**Lijvend alert, **I**nformerend, **O**penbaar. Van daaruit worden de strategische keuzes bepaald.

✓infrastructuur 'er is voor alle inwoners een bibliotheek in de buurt'

- zij biedt als meest gedecentraliseerde plek (filialen, bibliobus, bibservicepunten, internettoepassingen) een platform aan de andere culturele instellingen;

- zij ontwikkelt nieuwe bibliotheekconcepten in de filialen en bouwt op diverse locaties bibliotheekservicepunten uit;

- de bibliotheek heeft een groot bereik en is gemakkelijk toegankelijk (zowel fysiek als virtueel);

- is een plek van ontmoeting.

✓collectieaanbod en activiteiten 'bibliotheekbezoek is een feest'

- de bibliotheek zorgt voor een verruiming van de blik - als "venster op de wereld", met naast een uitgebreid aanbod aan literatuur, tijdschriften en kranten, digitale en audiovisuele informatie, databanken, ook heel wat interessante randactiviteiten;

- zij geeft de klant wat hij wil (vraaggericht aanbod), maar geeft hem ook de kans om nieuwe dingen te leren kennen (de zorg voor een coherent uitgebouwde collectie);

- de bibliotheek werkt mee aan de landelijke campagne voor een nieuw fris imago (*cool en mag het soms ook wat freaky zijn?*).

✓krachtig leercentrum 'de bibliotheek maakt je slim'

- de bibliotheek als breed cultuur- en informatiepunt, die zorgt voor de structurering en de betrouwbaarheid van de geboden informatie;

- zorgt voor nieuwe accenten in de dienstverlening met behulp van de technologische vernieuwingen in de sector;

- zorgt ervoor dat de inwoners in contact komen met het rijke Leuvens literair verleden;

✓samenwerking 'de bibliotheek als alerte partner'

- de bibliotheek zorgt voor het opbouwen en verbreden van haar rol in het lokale educatieve netwerk door mee te stappen in het project brede school;

- zij werkt samen met de universiteitsbibliotheek om te komen tot een betere onderlinge doorverwijzing;

- zij wil – in samenspraak met alle andere partners – zorg dragen voor een coherente communicatievoering;

- zij zorgt voor de uitwisseling van expertise met andere bibliotheken in binnen- en buitenland (o.a. met zusterstad 's Hertogenbosch).

UITDAGINGEN

✓grootschaligheid

- de grote uitdaging voor de bibliotheek ligt in het verlengde van het digitaliseringsproces waarbij grote netwerken tussen de bibliotheken worden gerealiseerd of verder uitgewerkt (o.a. VLACC²⁴, PBS²⁵).

²⁴ VLACC: Vlaamse Centrale Catalogoog

²⁵ PBS: Provinciaal Bibliotheek Systeem

✓inspelen op nieuwe technologische mogelijkheden

- implementatie van RFID²⁶ zal leiden tot een verbetering van de uitleenlogistiek, de uitbouw van een nieuw bibliotheekconcept en mogelijkheid tot uitbreiding openingsuren
- onderzoek naar implementatie nieuwe bibliotheekdiensten (vb. intelligente boekenkast)

✓nieuwe jobinvullingen personeel

- verschuiving van back-office naar front-officetaken: van beperking van repetitieve zaken naar meer inhoudelijke jobinvullingen, zoals informatieverstrekking, klantgerichte begeleiding en de ontwikkeling van allerlei activiteiten op het vlak van leesbevordering en met beeld- en auditief bibliotheekmateriaal.

✓nieuwe filialen in Wilsele en Kessel-lo

- het filiaal in Wilsele zal zich – naast het reguliere aanbod - specialiseren in wijkwerking. Het filiaal in Kessel-lo zal zich specialiseren in jeugd.

²⁶ Radio Frequency Identification, chiptechnologie om materialen te identificeren (o.a. voor beveiliging en inventarisering)

4.2.3 30CC

30CC biedt een ruim **gevarieerd kwaliteitsaanbod** aan theater, muziek, dans, beeldende kunst en educatie en wenst op deze wijze bij te dragen tot de kunstbeleving en persoonlijke ontwikkeling van brede publieksgroepen uit Leuven en de verdere regio. Bijzondere aandacht gaat daarbij uit naar de integratie van kwetsbare groepen, waarbij een aangepaste omkadering en specifieke acties worden opgezet.

De uitgangspunten van de programmering zijn drievoudig en beogen een evenwicht na tussen

- een maximaal streven naar **een integrale werking**, waarbij de wisselwerking tussen ideeën en een bestaand aanbod leidt tot een bepaald concept (combinatie van voorstellingen, van een voorstelling en bepaalde randfenomenen, werking op locatie, ...). Streefdoel is om op termijn voor ongeveer 55% van het seizoenaanbod een originele invalshoek, een frisse aanpak en een sterker inspelen op de (culturele) actualiteit of maatschappelijke tendensen te garanderen;
- **het reguliere aanbod**, waarmee voldaan wordt aan de spreidingsopdracht van het centrum en een stevige doorsnede (40%) wordt geboden van de belangrijkste Vlaamse en deels internationale (veelal Nederlandse) producties op het vlak van theater, dans, klassieke muziek, wereldmuziek, musical en operette, literatuur,... Ook hier is er een versterkte aandacht voor omkadering en de communicatieve ondersteuning;
- **de succesnummers**, succesvolle producties die hoe dan ook op de affiche moeten worden gezet en ongeveer 5% van het aanbod uitmaken.

Belangrijke nieuwigheid is alleszins dat niet langer het aanbod maar veeleer het publiek het uitgangspunt van de werking vormt. Het opzetten van een brede dialoog met het publiek kan **de betrokkenheid** aanzienlijk vergroten. Voor 30CC wordt het in de volgende beleidsperiode een uitdaging te zoeken naar aangepaste methodes om “iedereen” te betrekken bij de werking. Een cruciale doelgroep daarbij blijven de jongeren, maar ook het verhogen van de culturele competentie van kansarmen en allochtonen zal het voorwerp uitmaken van speciale acties. Naast nieuwe of bestaande samenwerkingsinitiatieven met Colora Festival of het Wereldfeest, wordt de coördinerende rol van 30CC binnen het sociaal-artistieke atelier De FactorY versterkt.

Een belangrijke pijler in het streven naar **culturele diversiteit en participatie** wordt het luik gemeenschapsvorming. 30CC kiest ervoor niet enkel in eigen huizen te werken, maar opteert voor een jaarlijkse wijkwerking in de deelgemeenten en een aantal locatieprojecten waarmee de noden van het artistieke product gekoppeld worden aan de wens mensen op te zoeken in hun eigen omgeving. Daarnaast worden de producties in samenwerking met amateurs gecontinueerd.

Voor de samenstelling van het programma werd een instrument ontwikkeld met een aantal criteria (originaliteit, samenwerking, doelgroep, imago, professionaliteit, participatie ...) die door de programmatoren gerelateerd worden aan een artistiek product of project en een aantal scores opleveren, waarvan het totaalresultaat alleszins positief moet zijn. Deze “**boordtabel**” wordt zowel gehanteerd in de fase van programmeren als van evalueren.

Via de gebruiksvoorwaarden garandeert 30CC voldoende “speelruimte” voor **eigen initiatieven van verenigingen of individuele culturele gebruikers**, inclusief de gevraagde logistieke ondersteuning.

Om deze doelstellingen te realiseren is het belangrijk dat de ingezette middelen, de infrastructuur, de personeelsbezetting en de beheerstructuur als dynamische entiteiten regelmatig op hun efficiëntie en kwaliteit worden geëvalueerd.

4.2.4 Het archief

Het stadsarchief zal in de nabije toekomst vooral aandacht besteden aan de ondersteuning van de stadsdiensten bij de geplande grootschalige **verhuis naar het stadskantoor** aan het station. Deze verhuis maakt het mogelijk om de achterstand op het archiveren van het semi-statisch archief grotendeels in te halen.

Daarnaast continueert het de normale werking (zie boven) en de nieuw opgestarte projecten: het uitvlakken van de charters, het schonen van de archiefbestanden van na 1830 en het inventariseren van de aangekochte collecties.

Een belangrijk project voor de toekomst is **de ontsluiting van de schepenbank**, een unieke en volledige collectie van notulen en beslissingen van colleges van 1378 tot 1795.

Het ontsluitingsproject wil de bijzondere bron die de Leuvense schepenbank is, toegankelijk maken voor een zo breed mogelijke bevraging. De veelsoortige informatie die in de schepenakten vervat zit, moet via een eenvoudig te gebruiken zoekinstrument snel en efficiënt toegankelijk zijn voor eenieder die daar belang bij heeft. Om dit te realiseren moet een platformafhankelijke digitale zoekmachine als sleutel op de informatie aangemaakt worden, waarbij de raadpleegbaarheid op lange termijn ook verzekerd moet zijn. Tegelijk met deze ontsluitingsdoelstelling is er echter ook de archivalische zorg om de optimale conservering van de schepenregisters te blijven garanderen. Een brede toegankelijkheid mag er niet toe leiden dat de raadpleegfrequentie van de registers zelf zozeer toeneemt, dat hun fysieke toestand daaronder gaat lijden. Daarom zou de zoekmachine met informatie over welke gegevens waar in het corpus van ruim 900.000 schepenakten zit, gekoppeld moeten zijn aan een oproepbare digitale scan van elke akte. Het einddoel van het project is dus een databank, die een vrije en gestructureerde ondervraging van alle schepenprotocollen mogelijk maakt. Deze databank bevat geen integrale transcripties van de schepenprotocollen, maar wel een aan elkaar relateerde reeks indices op de diverse types van akten en op relevante trefwoorden. Om de bevrager van de databank direct bij de gewenste teksten te brengen, wordt een digitaal beeld van de akte aan de index gekoppeld. Op die manier moeten de originele schepenakten nog slechts bij uitzondering worden geraadpleegd.

Ook aan de uitwerking van het **bezoekerscentrum/erfgoedhuis** in het Stadhuis neemt het archief actief deel. Ze zal haar knowhow ter beschikking stellen en eventueel zelf tentoonstellingen of presentaties realiseren.

Naar gelang de gelegenheid zich voordoet of naargelang de vraag zich stelt zal het archief meewerken aan erfgoedprojecten of zelf tentoonstellingen uitwerken die de rijkdom van het Leuvense stadsarchief in de kijker stellen. Een tentoonstelling van de prachtige collectie affiches zal een van dergelijke initiatieven zijn. Aan de inkleding van het stadskantoor zal het archief ook haar steentje bijdragen door het uitwerken van twee erfgoedprojecten in het nieuwe gebouw: de signalisatie van de parking en het gebruik van de heraldische kleuren.

4.2.5 De erfgoedcel

De erfgoedcel is een relatief jonge cultuurdienst (°2002) binnen de stad Leuven, die werkt voor en met het roerend en immaterieel erfgoed in de stad en regio. De erfgoedcel heeft een coördinerende functie. Ze wil het erfgoed opsporen en kenbaar maken bij het grote publiek en wil de erfgoedinstellingen en – verenigingen (of erfgoedgemeenschappen²⁷) uit Leuven en buurgemeenten hierin ondersteunen.

Ze wil samenwerking op vlak van erfgoed(zorg) stimuleren. In dé onderwijsstad van Vlaanderen wil ze trends zetten, expertise uitwisselen en innovatie en experiment bevorderen. Ze wil op die manier impulsen geven aan mensen, organisaties en beleid om dynamisch én duurzaam met het erfgoed om te gaan en een erfgoedreflex creëren. Vanuit haar werkterrein Leuven wil ze een voortrekkersrol voor de regio opnemen en hoopt ze dat Leuven als springlevende erfgoedstad haar positieve erfgoedvibes kan uitstralen over grenzen, culturen en personen heen. Opdat zoveel mogelijk mensen van erfgoed kunnen en willen proeven!

De erfgoedcel als coördinator

De erfgoedcel van Leuven beheert geen collectie of eigen gebouw en wenst dit ook zo te houden. Zij wil in de eerste plaats een coördinator en stimulator zijn in de erfgoedstad Leuven. Niet alleen de prachtige monumenten en de historische binnenstad, maar ook de diverse (soms nog ontoegankelijke en verspreide) collecties, de verhalen en geschiedenissen van de Leuvenaars, de typische volksculturele evenementen, ... verdienen volle aandacht. Om deze erfgoedtroeven nog meer uit te spelen, wil de erfgoedcel diverse erfgoedgemeenschappen ondersteunen en stimuleren om samen te werken en wil ze in samenwerking met de dienst Toerisme werken aan de zichtbaarheid, toegankelijkheid en duiding van het rijke Leuvense patrimonium. Ze wil dynamische plekken in de stad creëren, waar de geschiedenissen van Leuven een actuele betekenis krijgen en waar diverse erfgoedinitiatieven een stek kunnen hebben.

De erfgoedcel als erfgoedzorger

Geen erfgoedwerking zonder een degelijke erfgoedzorg! Onder erfgoedzorg wordt datgene verstaan dat bijdraagt tot een goed behoud en beheer, de registratie en inventarisatie, het onderzoek en de duiding van erfgoed in de meest brede zin van het woord.

De erfgoedcel wil er mee voor zorgen dat organisaties, publiek en beleid als het ware een ingebouwde erfgoedreflex krijgen. Opdat zorg dragen voor de schatten uit ons verleden een evidente verantwoordelijkheid wordt van iedereen.

De erfgoedcel in de lerende stad Leuven

Leuven heeft met de universiteit en de hoogopgeleide bevolking, de vele educatieve instellingen, scholen en (creatieve) bedrijven heel wat troeven in handen op vlak van innovatie, experiment, trends en expertise. De erfgoedcel ziet het dan ook als een prioriteit om deze troeven in te zetten voor het erfgoedbeleid en te zorgen voor (expertise)uitwisseling en versterking op dit vlak.

De erfgoedcel in de regio

Leuven is vandaag de hoofdstad van de provincie Vlaams-Brabant. Ook in het verleden vervulde Leuven steevast een belangrijke rol in de regio. De voortrekkersrol voor de regio wordt ook op erfgoedvlak als enorm belangrijk ervaren. De erfgoedcel wil de buurgemeenten dan ook systematisch mee in haar beleid betrekken en zoekt afstemming met de erfgoedwerking van de Provincie Vlaams-Brabant.

De erfgoedcel en diversiteit

De erfgoedcel wil geen enkele doelgroep uitsluiten en heeft de ambitie om ook bepaalde minderheidsgroepen in Leuven bij het erfgoed te betrekken. Samenwerking met de integratiedienst en de dienst welzijn van de stad zijn hiertoe evident, maar ook via acties in bepaalde wijken kan een dialoog gecreëerd worden tussen verschillende bevolkingsgroepen.

²⁷ Een erfgoedgemeenschap is samengesteld uit personen die waarde hechten aan specifieke aspecten van cultureel erfgoed die ze, in het kader van publieke actie, wenst te behouden en aan toekomstige generaties over te dragen.

4.2.6 De directie cultuur

De taken van de directie cultuur blijven in de volgende periode grotendeels dezelfde: coördinatie, ondersteuning, cultuurbeleidsplanning en inspraak, communicatie en doelgroepenwerking.

Er is nauwelijks of geen ruimte voor nieuwe initiatieven omdat projecten als Uit in Leuven, Kulturama, de scholenbrochure, Weimar/Buchenwald,... recurrente projecten zijn.

Uitzondering zijn het project KRAAK (zie verder) dat gecoördineerd wordt door de stafmedewerker publiekswerking en de coördinatie van de randactiviteiten van het Rogier van der Weyden-jaar.

Naar aanleiding van deze tentoonstelling zal allicht ook verder worden nagedacht over het evenementenbeleid in Leuven.

De opvolging van de grote projecten M, Het Depot en de Molens van Orshoven blijft een taak van de directie cultuur en de cultuurbeleidscoördinator. Ook de andere strategische projecten die u verder in de tekst in deel 6 terugvindt worden centraal begeleid vanuit de directie cultuur.

Verder zal sterk gestuurd worden op de verder geformuleerde doelstellingen en zal de directie cultuur samen met het stadsbestuur de voorwaarden voor de realisatie van deze doelstellingen scheppen. Dit kan door financiële impulsen te geven, door coördinerend op te treden of door logistieke en personele ondersteuning te voorzien.

DEEL 5. Algemene visie, missie, strategische en operationele doelstellingen, acties

5.1 Ten geleide

5.1.1 Leuven, een creatieve stad voor creatieve mensen.

5.1.1.1 Leuven is een bruisende stad. En toch ook wat braafjes en weinig gedurfd. Hoewel het per definitie niet de opdracht van een stad kan zijn om een ‘underground’ te scheppen, kan de stad toch op verschillende manieren meer nog dan vandaag die creativiteit stimuleren, dingen mogelijk maken. Creativiteit is echter meer dan het actief bezig zijn met kunst of het realiseren van creatieve ideeën. Elke zichzelf respecterende stad spreekt immers op dit moment over ‘creativiteit’. Het is een trend die duidelijk herkenbaar is. Het is dan ook noodzakelijk om de creativiteit die we als Leuvens stadsbestuur bedoelen, duidelijker te definiëren. We moeten werken aan een sterke visie, aan een duidelijker en samenhangend verhaal. **Een verhaal** dat Leuven profileert aan de hand van zijn grote sterktes.

Een eerste - voor de hand liggende - verhaallijn is die van de **muziek**. Leuven is een muziekstad. Met grote festivals als Marktrock, Beleuvenissen, het Festival van Vlaanderen en – waarom niet - het nabije Werchter ademt Leuven muziek. Elke dag zijn er bovendien tal van concerten, van klassieke muziek over wereldmuziek tot pop en rock. Dit verhaal kan op een sterke manier verteld worden.

Een andere verhaallijn die we zullen ontwikkelen, gaat uit van drie specifieke Leuvense kenmerken: de grote aanwezigheid van (kunst)onderwijs en kunsteducatie, de sterke ontwikkeling van nieuwe technologieën en inzichten en de aanwezigheid van sterke spelers op vlak van de artistieke productie, waaronder niet alleen culturele huizen, maar ook verschillende internationaal gerenommeerde bedrijven.

We willen de grootste aanwezige creatieve krachten in Leuven, zijnde enerzijds de K.U. Leuven met haar spin-offs en anderzijds al de culturele productiehuizen en culturele opleidingscentra²⁸, sterk betrekken bij de culturele uitdagingen van vandaag. Het is daarom ook een uitdaging voor het stadsbestuur om de koppeling te leggen tussen **opleiding, experiment, creatieve economie en artistieke creativiteit**.

Daarnaast is het belangrijk om het Leuvense publiek het juiste kader mee te geven om van kunst te kunnen genieten of om zelf actief deel te nemen. Ook hier ligt ruimte om op een innovatieve manier om te gaan met dit publiek en de specifieke doelgroepen. We zullen de sterk aanwezige kunsteducatieve sector in Leuven blijven ondersteunen. Ook verenigingen en amateursorganisaties spelen hier een interessante rol.

Een belangrijke sterkte voor Leuven is verder haar bijzonder rijke **(Brabantse) geschiedenis**. We ontwikkelen daarom een derde verhaallijn rond ons verleden, ons bijzonder rijk patrimonium, onze eigen identiteit en we zetten deze verhaallijn in een hedendaagse context. Heden en verleden ontmoeten elkaar in boeiende confrontaties, in wederzijdse uitdaging en bevraging.

Tot slot is het verhaal ook een verhaal van **creatieve ‘vibes’**. We streven naar een stad die cultuur en creativiteit ademt, waarin de architectuur en de kunsten voelbaar aanwezig zijn, waar de ‘jongeren’ artistiek en vernieuwend bezig zijn en de ‘ouderen’ ons verhalen vertellen.

5.1.1.2 Om het eerste verhaal te vertellen is het nodig dat er een duidelijke strategie wordt uitgewerkt die **Leuven als muziekstad** positioneert en profileert. Dergelijke strategie kan tot stand komen door samenwerking met de diensten toerisme en communicatie en door overleg met alle organisatoren. Een uitgestippeld communicatief project moet het resultaat zijn.

Voor het tweede verhaal is het belangrijk dat de stad **netwerken creëert tussen (hogere) onderwijsinstellingen, creatieve economie en kunst**. Hieruit kan samenwerking vloeien met als gevolg het opzetten van cross-overprojecten. Hiermee bedoelen we projecten die kunst en wetenschap samenbrengen. In Leuven kan dit gemakkelijk gebeuren op vlak van de beeldende kunst, muziek en erfgoed omdat er op deze terreinen al een zekere samenwerking bestaat, bv. tussen het Instituut voor Onderzoek in de Kunsten (Ivok), STUK Kunstencentrum en M of tussen M en het

²⁸ cfr. pag. 15 en 16

Studiecentrum van de Vlaamse Miniaturisten. Echt openliggende en interessante terreinen zijn verder design, artificiële intelligentie en film waar Leuven via spin-offs van de K.U. Leuven of via eigenzinnige (film)festivals op internationaal niveau meespeelt. Het is op deze terreinen dat de link met de creatieve economie ook kan worden gelegd.

Verder ligt de creativiteit in het onderzoek naar en het opnieuw en origineel vertellen van onze eigen Leuvense en Brabantse geschiedenis. Nu de stedelijke diensten vertrekken naar het stadskantoor kan het stadhuis een **stadshuis** worden, een thuis voor het Leuvens erfgoed, waar Leuvenaar en toerist de zoektocht naar onze rijke geschiedenis beginnen.

Tot slot blijft de **actieve artistieke beoefening** van groot belang. Leuven kan een voedingsbodem geven aan jong artistiek talent. Dit door ondersteuning van de Leuvense productiehuisen en het geven van opdrachten, maar ook door ondersteuning van de huizen die specifiek met kunsteducatie bezig zijn en via het SLAC. Interessant hier is de koppeling te maken tussen internationaal talent dat in Leuven neerstrijkt en het Leuvens of Vlaams-Brabants talent. Wat kan voor een jong kunstenaar of muzikant boeiender zijn dan zijn idool te ontmoeten en er zelfs mee samen te werken? Ondersteunend hiervoor is een ruim spreidingsbeleid en het bieden van een podium natuurlijk van belang.

5.1.2 Leuven kiest voor cultuur die mensen samenbrengt.

5.1.2.1. Leuven kiest voor een sterk sociaal cultureel beleid waar culturele activiteiten toegankelijk zijn voor iedereen en zorgen voor een sterke cohesie.

Belangrijk is dat mensen zich kunnen ontplooiën en hun ambities kunnen realiseren. Dat er sprake is van een **brede participatie** in cultureel en sociaal opzicht. Dat er ook sprake is van (kritische) betrokkenheid bij maatschappelijke processen en vraagstukken.

Sociale ongelijkheid en ongelijke behandeling van groepen in de samenleving passen niet in een duurzame samenleving. Solidariteit en een gevoel van saamhorigheid passen daar wel in.

Voor het welzijn van mensen, en zeker voor de zwakke groepen in de samenleving, zijn zorg, veiligheid en geborgenheid in sociale verbanden van groot belang. Daarvoor is niet alleen een rol weggelegd voor de overheid en tal van maatschappelijke instellingen, maar ook voor **sociale netwerken**: familie, burens, vrienden en kennissen.

5.1.2.2 Het stadsbestuur van Leuven wil de rol van cultuur om te komen tot een dergelijke samenleving benadrukken zonder cultuur hierin als enig zaligmakend instrument te gebruiken.

Daarom is er een **samenhang** nodig tussen de verschillende stedelijke beleidsdomeinen: cultuur, welzijn, jeugd, toerisme, onderwijs, sport, huisvesting, economie, ... We streven verder ook naar een samenhang tussen verschillende culturele initiatieven, tussen organisaties en instellingen, tussen beleid en te ondersteunen artiesten. Het beleid stimuleert het ontstaan van netwerken en samenwerkingsverbanden.

Het betekent ook dat de **cultuur- en vrijetijdscommunicatie** wordt gestroomlijnd en verbeterd, zodat elke inwoner of organisatie van Leuven op een eenvoudige manier kan deelnemen aan deze communicatie zowel aan input- als aan outputzijde.

Bovendien moet een beleid bevroegbaar zijn en open staan voor suggesties. Het is belangrijk te blijven zoeken naar manieren van **inspraak** en beleidsparticipatie.

We hechten veel belang aan culturele initiatieven die de maatschappelijke samenhang bevorderen en de maatschappelijke participatie van alle lagen van de bevolking stimuleren. We pleiten voor aandacht voor de cohesie van lokale gemeenschappen, buurten en wijken met daarnaast specifieke initiatieven voor verschillende publieken.

Een degelijk cultuurbeleid houdt bovendien een **langetermijnperspectief** in. Leuven kiest dan ook voor projecten die op lange termijn blijven werken en effecten hebben. Dit lange termijnperspectief duidt er bovendien op dat we moeten rekening houden met maatschappelijke trends als de vergrijzing, interculturaliteit, globalisering, de groter wordende kloof tussen arm en rijk.

Het beleid zal daarnaast mogelijkheden bieden aan alle Leuvenaars om zich te ontwikkelen tot **kritisch en betrokken burger**. Het kan dat doen via het formele of niet-formele onderwijs, via louter kennisoverdracht of via beleving. Cultuur is het middel bij uitstek om de Leuenaar toegang te geven tot de wereld via dergelijke culturele beleving en ontmoeting. Culturele activiteiten zijn het middel bij uitstek om de Leuenaar te verrassen en wakker te schudden. De verwondering die zo vaak het resultaat is van een culturele beleving biedt die mogelijkheid.

Het beleid wil iedereen de kans bieden om aan cultuur deel te nemen. Het biedt daarom ook speciale aandacht aan **toegankelijkheid** voor kansengroepen. Deze toegankelijkheid situeert zich op volgende vlakken:

- sociaal vlak (bv. cultuur beleven in groep, de kennis van de sociale codes i.v.m. cultuur doorgeven)
- fysiek vlak (bv. toegankelijkheid van gebouwen, van informatie,..)
- financieel vlak (een antwoord zijn bv. de cultuurbonnen)
- verstandelijk vlak (bv. taalgebruik,...)

Op al deze vlakken neemt het beleid maatregelen. Deze worden gecoördineerd door de werkgroep toegankelijkheid.

5.2 Een visie op het Leuvense cultuurbeleid

Creativiteit en cultuurparticipatie zijn eerder algemene principes voor een cultuurbeleid. Cultuur is als element van zelfexpressie enerzijds en als element van maatschappelijke beleving anderzijds immers noodzakelijk voor een evenwichtige samenleving, is belangrijk voor het democratisch principe en cultuur houdt ons mentaal gezond en alert.

Via het Leuvense cultuurbeleid accentueren we het 'Leuvengevoel'. Dit 'Leuvengevoel' is de idee dat de Leuvenaars hun stad ziet als een gezellige ontmoetingsplaats waar iedereen iedereen kent. De compacte gezelligheid en de aparte sfeer die de stad uitstraalt zijn anders dan in andere centrumsteden. (zie ook pag. 21) Het ligt ook in de spanning tussen dynamisch en behoudsgezind. **"Leuven, eeuwenoud, springlevend"** blijft als slogan deze identiteit goed weergeven.²⁹ Enerzijds de drang naar het nieuwe, de Leuenaar die open staat voor innovatie en verlangt naar creatieve chaos, anderzijds de hang naar de veiligheid van het bekende en de netheid voor de eigen deur. Het is deze spanningsboog, deze gelaagdheid die een voedingsbodem moet zijn om interessant werk te leveren: confrontaties tussen oud en nieuw, dichtbij en ver weg, gekend en vreemd, behoudsgezind en experimenteel, consolideren en vooruitgaan. Het is de uitdaging om beide elementen binnen deze interactie voldoende ruimte te geven.

We leggen daarenboven de nadruk op het belang van een stadscultuur. Cultuur is de cement van een stadsbeleving, is de basis van een stedelijk beleid, is een bindmiddel. **Via cultuur brengen we de wereld binnen in onze stad en brengen we onze stad naar de wereld.**³⁰ Een internationale ambitie binnen een lokaal cultureel beleid is dus mogelijk. Het is dan ook de bedoeling om Leuven te profileren op de geformuleerde sterktes.

Het stadsbestuur en zijn culturele instellingen willen tot slot **een voorwaarden-scheppende rol** opnemen t.o.v. de culturele actoren in de stad of actoren die op stedelijk niveau bij de sector aanleunen. Het culturele Leuven is immers vooral een gedeelde verantwoordelijkheid en iedereen moet zijn steentje bijdragen. Een beleid moet ondersteunen waar het kan en mogelijkheden bieden zonder altijd zelf het voortouw te nemen.

Verder willen we ook binnen Vlaams-Brabant en Vlaanderen ons netwerk uitbouwen. Zeker de regionale werking zal – gezien de positieve ervaringen de voorbije jaren en gezien de plannen die de provincie heeft om hier verder op in te zetten – ruime aandacht krijgen. Samenwerking met de

²⁹ Marc Jacobs sprak tijdens de stadsgesprekken over "eeuwenlevend en springplank" waarmee hij de nadruk eerder legde op het samenspel en niet op de tegenstelling van de begrippen "eeuwenoud, springlevend" met een duidelijk innovatief toekomstperspectief.

³⁰ globalisering: deze term wordt o.a. toegelicht door Pascal Gielen in "Cultuurcentra in een veranderende samenleving", Annick Scramme & Evy Gillard (red.), pag. 78 en pag. 80.

provincie en met de Vlaamse steunpunten³¹ is belangrijk. Samenwerking met de K.U. Leuven, met andere grote instellingen en met de sector ook.

5.3 De Missie

Het 'Leuvengevoel' accentueren door binnen het cultuurbeleid sterk de nadruk te leggen op ontmoeting en maatschappelijke en culturele deelname en inspraak. Deze ontmoeting vindt in het beste geval plaats (fysiek en mentaal) op het raakvlak tussen creativiteit en innovatie enerzijds en erfgoed en geschiedenis anderzijds. Het kader waarbinnen het cultuurbeleid zich afspeelt, is de lokale werkelijkheid met zicht op een globale (internationale) horizon.

³¹ O.a. CultuurNet Vlaanderen, Cultuur Lokaal, Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken, Culturele Biografie Vlaanderen en Kunst en Democratie.

5.4 Strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en acties.

0. Strategische doelstelling

0.0 Operationele doelstellingen

0.0.0 Acties

Strategische doelstelling 1

De Leuvenaars en de bezoekers van Leuven genieten van een rijk en gevarieerd cultureel aanbod en op muzikaal vlak van een overzicht van interessante nationale en internationale artiesten. Leuven is in Vlaanderen en de regio gekend als een levendige muziekstad.

Strategische project 2008 –2010: renovatie Het Depot

Operationele doelstellingen en acties

- 1.1 De stedelijke culturele instellingen³² bieden rijke en gevarieerde programma's, interessante projecten en uitgebreide collecties aan.
 - 1.1.1 Regulier aanbod en projecten programmeren; collecties bewaren, restaureren, ontsluiten en aankopen.
- 1.2 Het stadsbestuur ondersteunt lokale en niet-commerciële culturele organisaties en verenigingen die een cultureel aanbod doen.
 - 1.2.1 Subsidies voorzien en uitbetalen.
 - 1.2.2 Infrastructurele en logistieke ondersteuning via het nieuwe huurreglement (2005) en een goed uitgebouwde uitleendienst³³.
 - 1.2.3 Personele ondersteuning aan grote en kleine evenementen (Marktrock, Leuven in Scène, Rode Hond,...) in de openbare ruimte via verschillende stadsdiensten en politie.
- 1.3 Het stadsbestuur (co)produceert jaarlijks verschillende muziekfestivals.
 - 1.3.1 30CC (co)produceert: Leuven.org, Colora, Kulturama Muziekfestival, de Zomer van St. Pieter, het Wereldfeest.
 - 1.3.2 De dienst communicatie organiseert Beleuvenissen.
- 1.4 Het stadsbestuur ondersteunt organisaties en verenigingen die muziek(festivals) organiseren waarbij voor La Petite Bande, vzw Marktrock.com en vzw Het Depot de belangrijkste inspanning wordt geleverd. (de lijst van andere spelers vindt u in het vademecum)
 - 1.4.1 Subsidies voorzien en uitbetalen.
 - 1.4.2 Infrastructurele, personele en logistieke ondersteuning.
- 1.5 Het stadsbestuur speelt in op het festival Werchter door tijdens deze periode jongeren en vooral hun ouders warm te maken om de stad te bezoeken.
- 1.6 Het stadsbestuur stelt elke twee jaar een stads-dj aan en geeft hem/haar via haar instellingen interessante opdrachten.
- 1.7 De stadsorganist onderhoudt de orgels en speelt ze in. Hij is artistiek programmator van Leuven.org, het internationaal orgelfestival van Leuven.

³² directie cultuur, 30CC, M, archief en bibliotheek Tweebronnen, cel erfgoed, stedelijke kunstonderwijs (SLAC via Atrium)

³³ via technische dienst en via een nieuwe publicatie 'Help! Ik organiseer' (zie ook 6.3.6)

- 1.8 Het stadsbestuur begeleidt en subsidieert mede³⁴ de renovatiewerken van Het Depot (2008-2010).
 - 1.8.1 Het aanstellen van een architect (2008).
 - 1.8.2 Het opstellen van subsidiedossiers (2007-2008).
 - 1.8.3 Het aanbesteden van de werken (2008-2009).
 - 1.8.4 Het uitvoeren van de werken (2009-2010).
- 1.9 Het stadsbestuur onderhoudt haar infrastructuur en plant onderhouds- en renovatiewerken in de stedelijke culturele instellingen tussen 2008 en 2013.
- 1.10 Het stadsbestuur zoekt via de diensten toerisme, communicatie en cultuur naar een coherent verhaal waarbij de evenementen en projecten de sterktes van Leuven nog versterken en waarbij de samenwerking met de sector voorop staat.
- 1.11 Het stadsbestuur onderzoekt de noodzaak en de haalbaarheid van een nieuwe podiumkunstenzaal.

³⁴ Zowel de Vlaamse Gemeenschap als de provincie Vlaams-Brabant subsidiëren mee.

Strategische doelstelling 2

De Leuvenaars en mensen uit de regio krijgen voldoende kansen om zichzelf op cultureel vlak bij te scholen en te ontwikkelen, zowel door het actief aanleren van artistieke vaardigheden als door het passief leren. Leuven staat aan de spits in Vlaanderen en de regio op vlak van nieuwe ontwikkelingen in de kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren.

Strategisch project 2008-2013: ontwikkelen van een platform voor kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren.

Operationele doelstellingen en acties

2.1 De stedelijke instellingen³⁵ bieden een ruim en divers informeel³⁶ vormingsaanbod aan, zowel op vlak van intellectuele ontwikkeling, als op het vlak van actieve kunstbeoefening.

2.2 Het stadsbestuur ondersteunt niet-stedelijke en niet-commerciële aanbieders van informele vorming³⁷. Dit kan financieel zijn, via samenwerkingsverbanden of via het aanbieden van infrastructuur, personeel en materialen.

2.3 De bibliotheek Tweebronnen ontwikkelt zich als leercentrum en venster op wereld. Ze doet dit via een uitgebreid aanbod van boeken, cd's, dvd's, databanken en andere mediatoepassingen, lezingen, workshops, educatieve tentoonstellingen en randactiviteiten.

2.4 M (M van Museum van Leuven) ontwikkelt een innovatieve publiekswerking en educatieve werking met de 'antichambre'³⁸ als ankerpunt. Ze doet dit in samenwerking met stedelijke diensten zoals de erfgoedcel en met andere (bij voorkeur Leuvense) organisaties, zoals Amuseevous en Mooss.

2.5 30CC zoekt binnen haar vormingsaanbod aansluiting bij de eigen programmering.

2.6 Het stadsbestuur initieert, stimuleert en publiceert de ontwikkeling van nieuwe methodieken en innovatieve projecten rond kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren via de eigen culturele instellingen en/of via derden.

2.6.1 voor 30CC: De Rode Hond³⁹, Binkers⁴⁰, Hotspotters⁴¹.

2.6.2 voor de directie cultuur, cel publiekswerking: de muze als motor⁴², KRAAK⁴³, Buchenwald-Weimar⁴⁴.

2.6.3 voor de directie cultuur, erfgoedcel: Stadsklassen⁴⁵.

2.6.4 voor M: de archeologische box.

2.6.5 voor de bibliotheek: lezingen en vorming voor leerkrachten, Alfapret⁴⁶, Bibliot⁴⁷, auteurslezingen.

³⁵ Naast de culturele instellingen, ook het stedelijk deeltijds kunstonderwijs, de integratiedienst, de jeugddienst en de dienst welzijn.

³⁶ Informeel = niet diplomagebonden en buiten de normale onderwijsloopbaan.

³⁷ Spelers in Leuven en de regio zijn: Vormingplus vzw, Wisper vzw, Mooss vzw, Artforum vzw, fABULEUS vzw, Cirkus in Beweging vzw, Het Depot vzw, Koning Kevin vzw, zZmogh vzw, STUK vzw, Cinema Zed vzw, Stad en Architectuur vzw, Amarant vzw en talrijke vrijwilligersverenigingen.

³⁸ Gratis toegankelijk deel van het museum waar een specifieke publiekswerking zal worden ontwikkeld.

³⁹ Jaarlijks kinderkunstenfestival.

⁴⁰ Kinderen tussen 9 en 12 jaar krijgen een inleiding op zeven voorstellingen en praten achteraf met acteurs en regisseurs. Ze ontdekken de theaterwereld en leren een eigen mening vormen.

⁴¹ Gelijkaardig project als Binkers voor kinderen tussen 13 en 15 jaar.

⁴² Jaarlijks project rond omkadering van kunstbeleving voor het middelbaar onderwijs (1ste graad).

⁴³ Project rond architectuur en beeldende kunsten voor kinderen van 8 tot 12 jaar.

⁴⁴ Vredeseducatief project in concentratiekamp Buchenwald en kunststad Weimar voor het middelbaar onderwijs (3de graad).

⁴⁵ Tweejaarlijks project rond de geschiedenis van Leuven voor het lager onderwijs.

⁴⁶ Voorleessessies voor kinderen door ouderen.

⁴⁷ Leesbevorderingsproject.

2.7 Het stadsbestuur ondersteunt de culturele en educatieve werking binnen de Molens van Orshoven⁴⁸ en zoekt samen met het Tpak vzw⁴⁹ naar financiering voor het geplande bouwproject.

2.8 De directie cultuur ontwikkelt en coördineert (ev. samen met de provincie Vlaams-Brabant) een platform voor kunst- en erfgoededucatie voor kinderen en jongeren dat een rol speelt in de ruime regio⁵⁰.

Dit platform zal de ontwikkeling van nieuwe methodieken op vlak van kunst- en erfgoededucatie stimuleren en samenwerking tussen enerzijds de organisaties onderling en anderzijds de organisaties en het onderwijs realiseren.

2.8.1 Het stadsbestuur streeft ernaar met elke Leuvense school een gestructureerde samenwerking op te zetten waarbij in eerste instantie wordt afgesproken welke personen de aanspreekpunten zijn.

2.9 SLAC (Stad Leuven Academie en Conservatorium) wordt verder uitgebouwd⁵¹.

2.9.1 uitbouwen van de onthaalfunctie van de beide instellingen tot een gemeenschappelijke ontvangstbalie met permanent baliepersoneel nabij de hoofdingang van het gebouw.

2.9.2 het vertalen van de samenwerking tussen beide instellingen via interdisciplinaire projecten en via een gezamenlijke publiekswerking.

⁴⁸ Historisch patrimonium aan de Vaartkom waar verschillende productiehuisen en kunsteducatieve organisaties zijn gehuisvest.

⁴⁹ vzw opgericht voor de opvolging van het bouwproject Molens van Orshoven

⁵⁰ Voor de doelstelling van dit platform: zie pag. 7 en 8.

⁵¹ Deze doelstelling is niet de bevoegdheid van de directie cultuur, maar we vinden het wel belangrijk. De schepen van cultuur is wel schepen van onderwijs.

Strategische doelstelling 3

De Leuenaar geniet van allerlei nieuwigheden en uitdagende, creatieve projecten en festivals. Leuven is de creatieve stad bij uitstek en een stad waar onderzoek, opleiding, creatieve economie en (technologische) vernieuwing hand in hand gaan met kunst en cultuur. (Deze interactie is een toegevoegde waarde aan de culturele, economische en maatschappelijke ontwikkeling en de internationale uitstraling van de stad.)

Strategisch project 2007-2009: bouw museumsite en oprichting AGM (M van Museum Leuven)

Strategisch project: platform hedendaagse kunst

Strategisch project: Kulturama

Operationele doelstellingen en acties

3.1 Diverse opleidings- en onderzoeksinstituten zoals de K.U.Leuven, de Central Universiteitsbibliotheek, de hogescholen en de associatie (Ivok⁵²), maar ook instellingen buiten Leuven, zijn betrokken bij het Leuvens cultuurbeleid via samenwerkingstrajecten en projecten (op gebied van kunst en wetenschap, communicatie, geschiedenis, kunst- en erfgoededucatie, fotografie, kunstwetenschappen, design, ...).

3.1.1 M produceert tentoonstellingsprojecten (1ste project = Parallelepiped⁵³) samen met het Ivok die de link tussen kunst en wetenschap leggen.

3.1.2 M produceert het tentoonstellingsproject rond het oeuvre van Phillippe Van Snick samen met het Lieven Gevaert Research Center.

3.1.3 Bibliotheek Tweebronnen zet een samenwerking met de universiteitsbibliotheek op om te komen tot een betere doorverwijzing en een bredere uitwisseling van expertise. Ook met andere bibliotheken in binnen- en buitenland ('s Hertogenbosch) worden contacten onderhouden en ideeën uitgewisseld.

3.1.4 Het archief onderzoekt in hoeverre het mogelijk is om de registers van de schepenbank te digitaliseren met de hulp van een Leuvens bedrijf en in samenwerking met de K.U. Leuven.

3.1.5 M, het archief en de erfgoedcel onderzoeken de mogelijkheid tot een nieuw uitgave over de geschiedenis van Leuven in samenwerking met het departement geschiedenis.

3.1.6 De stedelijke culturele instellingen werken mee aan een breed platform voor het wetenschappelijk en cultureel discours in de stad (door middel van bijvoorbeeld studiedagen, publicaties⁵⁴, colloquia gekoppeld aan projecten⁵⁵, lezingen in het kader van bv. eredoctoraten).

3.1.7 Bibliotheek Tweebronnen blijft de technologische vernieuwingen in het bibliotheekwezen op de voet volgen: zelfuitleenbalies en RFID⁵⁶-toepassingen, het Provinciaal Bibliotheeksysteem, nieuwe databanken, ... en onderzoekt samen met andere bibliotheken de mogelijkheden van centrale dienstverlening (centrale aankoop, netwerkmagazijn,...)

⁵² Ivok = Instituut voor het onderzoek in de kunsten

⁵³ Dit kunstwetenschappelijk traject brengt kunstenaars o.l.v. Anne-Mie Van Kerckhoven samen met wetenschappers uit de departementen astrofysica, neurologie en psychologie. De verschillende samenwerkingen monden uit in een tentoonstelling in 2010.

⁵⁴ De publicatie van het cultuurbeleidsplan is een eerste publicatie die een forum biedt aan 6 experts die schrijven over kunst en cultuur in Leuven (uitgave begin 2008).

⁵⁵ December 2008 vindt o.a. een symposium plaats over de vernieuwingen die Sigiswald Kuyken in de uitvoering van Bachs muziek heeft uitgevoerd. Dit n.a.v. zijn eredoctoraat aan de K.U. Leuven.

⁵⁶ Radio Frequency Identification, chiptechnologie om materialen te identificeren (o.a. voor beveiliging en inventarisering)

3.1.8 De directie cultuur start een platform rond hedendaagse kunst waarin de belangrijkste spelers in Leuven vertegenwoordigd zijn: M, STUK, Cera Foundation, K.U. Leuven (Lieven Gevaert Centrum, Ivok en richting beeldende kunst), SLAC, Amusevovous en Kunst in Huis.

3.2 Het stadsbestuur onderzoekt de mogelijkheden om een virtueel tentoonstellingsplatform/creatief centrum te creëren waar innovatieve projecten worden getoond⁵⁷ en waar artistieke/design producten worden tentoongesteld. Hiervoor brengt het stadsbestuur de creatieve economie (designers, architecten, interactieve media, grafisch ontwerpers, creatieve bedrijven, ...) in Leuven en directe regio in kaart.

3.3 Het stadsbestuur ondersteunt de door de Vlaamse Gemeenschap erkende culturele productiehuizen in Leuven (STUK/Artefact, fABULEUS, Braakland/Zhebuilding, Cirkus in Beweging) via productieopdrachten.

3.4 De directie cultuur coördineert en financiert samen met 30CC vzw Kulturama, een jaarlijks stadsfestival georganiseerd door de professionele culturele organisaties in Leuven.

3.5 Het stadsbestuur realiseert in 2009 heel wat culturele activiteiten naar aanleiding van de opening van M en de eerste grote tentoonstelling 'Rogier van der Weyden. De Passie van de Meester'.

3.6 Het stadsbestuur gaat op initiatief van de dienst toerisme en in samenwerking met de directie cultuur een dynamisch evenementenbeleid uitbouwen en een promotiecel oprichten die de mogelijkheden onderzoekt om de promotie van het divers cultureel en vrijetijdsaanbod te bundelen.

3.7 Het stadsbestuur ondersteunt de filmfestivals 'Afrikafilmfestival', 'Holebifilmfestival', 'Docville' en 'het Internationaal Kortfilmfestival Leuven'.

3.8 SLAC uit zich als een progressieve kunsteducatieve instelling en als een onmisbare speler binnen het stedelijk cultuurbeleid van de stad en de regio.

3.7.1 SLAC neemt deel aan samenwerkingsprojecten (bv. Kulturama, bibliotheekweek, platform voor kunsteducatie en platform voor hedendaagse kunst).

3.7.2 SLAC treedt regelmatig naar buiten via tentoonstellingen en podiumvoorstellingen.

3.9 Het stadsbestuur wil Leuvense kunstenaars en kunstenaars uit de regio ondersteunen.

3.8.1 Het stadsbestuur stelt de Norbertuspoort van de parkabdij als tentoonstellingsruimte ter beschikking aan Leuvense amateurkunstenaars en aan leerkrachten en leerlingen van SLAC.

3.8.2 Het stadsbestuur stelt samen met de sector een actieplan op voor het ondersteunen van de Leuvense amateurkunsten.

3.8.3 Het stadsbestuur ondersteunt nominatief de volgende edities van de Kunstenaarsroute en Project 3000⁵⁸.

3.8.4 Het stadsbestuur werkt een nieuw aanbodreglement⁵⁹ uit voor cafés en horecazaken die kunstenaars uit Leuven of de regio (muzikanten, beeldende kunst, cabaret,...) een podium willen bieden.

3.8.5 Het project LeuvenKooktKunst⁶⁰ wordt tweejaarlijks herhaald.

3.8.6 Het stadsbestuur brengt het cultureel talent in Leuven en de regio in kaart via een 'kunstenaarsdatabank'.

3.8.7 30CC werkt elk jaar een project uit met amateurkunstenaars onder professionele begeleiding (zie ook 6.6.1).

3.8.8 Elk jaar worden genomineerden voor belangrijke cultuurprijzen ontvangen op het stadhuis.

3.8.9 Het stadsbestuur geeft een publicatie uit met haar belangrijkste culturele ambassadeurs.

⁵⁷ zie pag. 17

⁵⁸ Beide projecten zijn initiatieven van Leuvense kunstenaars die Leuven of jong talent tonen.

⁵⁹ De idee is om een lijst met Leuvense artiesten en muzikanten aan te bieden en tussen te komen in de uitkoopsum wanneer deze geboekt worden.

⁶⁰ project dat beeldende kunst en gastronomie samenbrengt door middel van speciale menu's op artistieke borden, zie pag. 12

3.8.10 Het stadsbestuur overlegt met de aanwezige kunstgaleries over eventuele samenwerking met als eerste idee een samenwerking rond de Rogier van der Weydententoonstelling.

3.10 Bibliotheek Tweebronnen start een nieuw stadsproject “Leuven leest”, waarbij het de Leuvenaar stimuleert om een bepaald boek te lezen (en hierover te spreken met elkaar).

3.11 Het stadsbestuur boekt een sterke vooruitgang inzake hedendaagse architectuur en kunst in de publieke ruimte.

3.10.1 De Leuvenaar krijgt regelmatig duidelijke communicatie over nieuwe projecten (Mozaïek).

3.10.2 Het stadsarchief geeft in samenwerking met het Infohuis stadsvernieuwing een overzicht van de grote stedenbouwkundige veranderingen die Leuven ondergaan heeft de voorbije 100 jaar.

3.10.3 Er worden rondleidingen en fietstochten georganiseerd over hedendaagse architectuur in Leuven.

3.10.4 Nieuwe hedendaagse architecturale projecten worden opgestart of gerealiseerd: M, Stadskantoor, Kop van Kessel-lo, Barbarahof, Centrale Werkplaatsen, ...

3.10.5 Er worden twee publieke kunstwerken gerealiseerd op het Provincieplein (Poot) en aan het Stadskantoor (Mulier).

Strategische doelstelling 4

Jonge mensen voelen zich thuis in Leuven en kunnen zich cultureel en creatief ontplooiën. Leuven is de jongerenstad bij uitstek.

(zie ook *strategische projecten en doelstellingen 1 en 2*)

Strategisch project 2012-2013: Voorbereiding van de werking, de plannen en de inrichting van de nieuwe jeugdbibliotheek Centrale Werkplaatsen Kessel-lo
Strategisch project: vernieuwing onthaalruimte SLAC/foyer Minnepoort.

Operationele doelstellingen en acties

4.1 De stedelijke culturele instellingen⁶¹ bieden een ruim en gevarieerd cultuuraanbod voor kinderen en jongeren⁶², zowel binnen- als buitenschools.

4.1.1 30CC zoekt voor het scholenaanbod naar mogelijke samenwerking in de regio.

4.1.2 30CC werkt met een specifiek label voor het jongerenaanbod (X-tract).

4.1.3 30CC ontwikkelt jaarlijks een aantal specifieke projecten: Rode Hond, Pepernoot⁶³, Licht Gekanteld⁶⁴, Kunstbende⁶⁵.

4.1.4 Bibliotheek Tweebronnen ontwikkelt jaarlijks een aantal specifieke projecten: jeugdboekenweek, Boekbaby's, Alfapret, Letterfretter, zomeractiviteiten.

4.1.5 Bibliotheek Tweebronnen heeft – naast haar uitgebreide kinderen- en jongerencollectie – specifieke aandacht voor de cd- en dvd-collecties.

4.1.6 De erfgoedcel zet samen met het archief een werking met jongeren op poten.

4.1.7 M ontwikkelt een ruim scholenaanbod en werkt een buitenschools aanbod uit in de 'antichambre' en de workshopruimtes van het museum.

4.2 Er is een betere communicatie met en inspraak van kinderen en jongeren waarbij de mogelijkheid wordt geboden om eigen initiatieven te ontwikkelen.

4.2.1 Realiseren van een goede communicatie met kinderen en jongeren (o.a. via een nieuwe website) en dit in samenspraak met de jeugddienst, de dienst communicatie, LOKO, de K.U.L. en de hogescholen.

4.2.2 Communicatie met de jeugddienst verbeteren en via de jeugddienst met de Leuvense kinderen en jongeren.

4.2.3 Andere communicatiekanalen blijven gebruiken en verbeteren (Hinkedoe, Bink!, scholenbrochure, ...).

4.2.4 Specifieke projecten voor kinderen en jongeren organiseren (cfr. 4.1).

4.2.5 Samenwerking op communicatief vlak tussen alle Leuvense aanbieders van kinder- en jongerencultuur blijven stimuleren.

4.2.6 Het stadsbestuur biedt onderdak aan en werkt nauw samen met Amuseevous vzw⁶⁶.

4.2.7 Leuvense (socio-)culturele verenigingen bieden kinderen en jongeren kansen tot ontplooiing.

4.3 Jong talent uit Leuven en de regio heeft alle kans om zich artistiek te ontwikkelen.

4.3.1 Het Stedelijk Kunstonderwijs wordt verder uitgebouwd en treedt waar mogelijk naar buiten.

⁶¹ Directie cultuur, 30CC, M, archief en bibliotheek Tweebronnen, cel erfgoed, stedelijke kunstonderwijs (Atrium).

⁶² Bedoeld is: kinderen = van 4 tot 14 jaar; jongeren = van 15 tot 25 jaar.

⁶³ Festival voor kinderen vanaf 3 jaar rond (klassieke) muziek.

⁶⁴ Kunstenfestival geprogrammeerd voor en door jongeren.

⁶⁵ Een wedstrijd in kunst voor jongeren georganiseerd door de provincie Vlaams-Brabant. 30CC en Jeugdvlugel F zijn gastheren.

⁶⁶ Organisatie die werkt rond hedendaagse beeldende kunst voor jongeren.

4.3.2 Talentvolle jongeren kunnen vanuit SLAC of van elders doorstromen naar podia of repetitieruimtes in het Depot, 30CC, het STUK, FABULEUS, Braakland/Zhebuilding, Artforum en M en krijgen podiumkansen aangeboden via allerlei initiatieven (cfr. supra).

4.4 Het stadsbestuur ontwikkelt plekken waar kinderen en jongeren elkaar creatief kunnen ontmoeten.

4.4.1 een digitale platform (website) uitbouwen als toeleiding tot het bestaande vrijetijdsaanbod en als 'ontmoetingsplek'. Dit gebeurt in samenwerking met andere stedelijke diensten maar ook met de K.U.Leuven en de hogescholen.

4.4.2 bij (her)inrichting de bestaande ontmoetingsplekken binnen de stedelijke culturele instellingen afstemmen op kind- en jongerenvriendelijkheid (foyer Minnepoort, foyer Wagehuys, antichambre, ...)

4.4.3 de voorbereiding van de bouw van het jongerenfiliaal in Kessel-lo (Centrale Werkplaatsen)⁶⁷.

⁶⁷ Het filiaal in Kessel-lo wordt een 'topic library' die zich - naast een algemene bibliotheekwerking – profileert als jeugdbibliotheek. De connectie/samenwerking met de jeugddienst die ook wordt gevestigd op de Centrale Werkplaatsen ligt voor de hand.

Strategische doelstelling 5

Leuven gaat duurzaam en creatief om met haar immaterieel, roerend en onroerend erfgoed. Het religieus, academisch en gotisch erfgoed is een hefboom voor de internationale uitstraling van de stad.

Strategisch project 2007-2009: bouw museumsite en oprichting (Autonoom Gemeentebedrijf) M (M van Museum Leuven).

Strategisch project 2007-2009: tentoonstelling 'Rogier van der Weyden. De Passie van de Meester.'

Strategisch project 2008-2010: voorbereiding en realisatie van het Stad(s)huis.

Strategisch project 2007-....: Erfgoedbank

Operationele doelstellingen en acties

5.1 Het Leuvens erfgoedbeleid zoekt een evenwicht tussen het publieksaspect en de werking in de diepte⁶⁸.

5.1.1 De ontwikkeling van de Erfgoedbank⁶⁹ in samenwerking met de provincies Vlaams-Brabant en Limburg.

5.1.2 De ontwikkeling van een digitale erfgoedroute⁷⁰.

5.1.3 Organiseren en coördineren van de Erfgoeddag⁷¹.

5.1.4 Verschillende projecten die enerzijds ontsluiten, anderzijds onderzoeken, archiveren en beschrijven (bv. Expo '58, een Leuvense dialectendag).

5.1.5 Het ontwikkelen van verschillende calamiteitenplannen voor de collecties in Leuven en de regio⁷².

5.2 M profileert zich als een belangrijk expertisecentrum op vlak van het bewaren van roerend en immaterieel erfgoed in de regio en in Vlaanderen. Ze inventariseert, onderzoekt en ontsluit de eigen collectie op professionele wijze.

5.2.1 Implementatie van verschillende inventarisatieprojecten en restauratieprojecten van M: instappen in de Erfgoedbank, kuuroord voor kunst⁷³, collectie in bytes & bites⁷⁴.

5.2.2 Wetenschappelijk onderzoek van de collectie door de conservator en de stafmedewerkers in samenwerking met wetenschappelijke instellingen en externe deskundigen, o.a. met het Studiecentrum van de Vlaamse Miniaturisten, met studenten kunstwetenschappen van de K.U. Leuven o.l.v. prof. Jan Van der Stock, via het doctoraatsonderzoek naar de *Passietaferelen van Christus* van een Brabants meester (1470-1490), ...

5.2.3 Het uitgeven van publicaties, o.a. bij de opening van het vernieuwde museum M in 2009 zullen twee publicaties worden voorgesteld: een museumgids met een selectie van 50 objecten uit de diverse deelcollecties die het museum rijk is en een bestandscatalogus van de

⁶⁸ De werking in de diepte slaat op de creatie van een goede en stevige onderbouw op het vlak van bijvoorbeeld inventarisatie, onderzoek en lange termijn projecten die leiden tot een volwaardig behoud en beheer van het erfgoed.

⁶⁹ De erfgoedbank is een grote databank met foto's, beschrijvingen, inventarissen, ... van erfgoed in Leuven en de regio. Deze wordt modulair en geleidelijk uitgebreid. De erfgoedcel plant in eerste instantie het inbrengen en digitaal ontsluiten (via website) van verschillende deelcollecties van het stedelijk en academisch erfgoed (zie beleidsplan erfgoedcel). De erfgoedbank zal ook worden aangeboden en open gesteld voor de regio. (voorbeeld van werking in de diepte – namelijk registratie en inventarisatie - met een duidelijk publieksaspect - namelijk ontsluiting van erfgoed via internettoepassingen).

⁷⁰ De digitale erfgoedroute is een wandeling door historisch Leuven met een elektronisch informatieapparaat in de hand (palm, e-city).

⁷¹ Hier ligt de nadruk op het publieksaspect.

⁷² Opstellen van plannen hoe ons erfgoed best beschermd wordt bij mogelijke rampen. Hier ligt de nadruk duidelijk op de lange termijn.

⁷³ Restauratieproject, gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

⁷⁴ Project voor automatisering van inventarisatie, gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

deelcollectie schilderkunst, goed voor 1.500 objecten.

5.2.4 Bij de opening van M zal de collectie in een volledig nieuw concept worden getoond.

5.2.5 Het stafpersoneel M neemt actief deel aan onderzoeksprojecten, wetenschappelijk onderzoek en begeleidingstrajecten in de regio en in Vlaanderen.

5.3 De organisatie en coördinatie van de tentoonstelling 'Rogier van der Weyden. De Passie van de Meester' wordt toevertrouwd aan Artes vzw⁷⁵. Het stadsbestuur stelt de infrastructuur, logistiek en personeel van haar nieuw museum ter beschikking en organiseert een aantal randactiviteiten in samenwerking met de culturele sector.

5.4 De erfgoedcel stelt samen met het archief, het museum, de dienst toerisme en de technische dienst een plan op dat de mogelijkheid onderzoekt om een Stad(s)huis⁷⁶ in te richten in het stadhuis van Leuven.

5.5 Het archief restaureert, bewaart, onderzoekt en ontsluit haar belangrijke collecties (o.a. de middeleeuwse charters) via tentoonstellingen, publicaties en de normale openingsuren.

5.6 Het archief onderzoekt de mogelijkheid om de schepenbank te ontsluiten (cfr. ook 3.1.4)

5.7 De stedelijke erfgoedinstellingen⁷⁷ werken nauw samen met de dienst toerisme op het gebied van communicatie over en ontsluiting van het onroerend, roerend en immaterieel erfgoed.

5.7.1 De betrokken instellingen werken een communicatieplan uit en implementeren dit.

5.8 De erfgoedcel netwerkt in de regio en in Vlaanderen en plaatselijk via de deelraad erfgoed met het oog op uitwisseling van expertise en coördinatie van projecten.

5.9 Het stadsbestuur ontwikkelt een 'erfgoedreflex'.

5.9.1 De directie cultuur, de erfgoedcel en het archief ontwikkelen samen enkele erfgoedprojecten⁷⁸ in het nieuwe stadskantoor.

5.10 Culturele instellingen betrekken het erfgoed in hun programmering.

5.10.1 Verschillende projecten vinden plaats op historische locaties (bv. Start!⁷⁹, De Twaalf werken van St. Michiel,...)

5.10.2 Bibliotheek Tweebronnen legt via haar collecties en via het Vlaams- Brabants documentatiecentrum linken naar erfgoed.

5.10.3 M werkt met de stedelijke collectie(s) als uitgangspunt.

⁷⁵ Artes vzw is een tentoonstellingsorganisatie van de stad Leuven, de provincie Vlaams-Brabant en de K.U. Leuven die grote kunsthistorische of wetenschappelijke tentoonstellingen organiseert.

⁷⁶ Dit Stad(s)huis toont delen van de geschiedenis en van historische collecties van Leuven in wisselende opstellingen. Het is een startpunt voor toeristen die de In&Uit bezoeken en van daaruit de stad willen verkennen. Daarnaast kunnen workshops en cursussen worden gegeven rond het erfgoed in Leuven.

⁷⁷ = M, erfgoedcel en het archief.

⁷⁸ Bv. de inkleding van de parking met grote historische foto's.

⁷⁹ = de seizoensstart van 30CC vond in 2006 plaats in de Kruidtuin, in 2007 in het Groot Begijnhof.

Strategische doelstelling 6

Leuven kiest voor een sterk sociaal cultureel beleid waar culturele activiteiten toegankelijk zijn voor iedereen en zorgen voor een sterke maatschappelijke cohesie⁸⁰. Iedere Leuvenaar krijgt de kans om deel te nemen aan kunst en cultuur en inspraak te hebben in het cultuurbeleid. Binnen de beheersstructuren en adviesraden, binnen het culturele aanbod en het publieksbereik is er een afspiegeling van de in Leuven aanwezige diversiteit.

Strategisch project 2007-2008- ... : De uitgave van een tijdschrift 'Uit in Leuven' en de publicatie van een vernieuwde website.

Strategisch project 2011-2013: De realisatie van een 'sociaal-cultureel huis' op de site van de Romaanse Poort.

Strategisch project 2007-2008: Opening bibliotheek filiaal Wilsele.

Operationele doelstellingen en acties

6.1 Elke Leuvenaar kan op een eenvoudige manier kennisnemen van het cultuuraanbod⁸¹ en bij uitbreiding het gehele vrijetijdsaanbod in Leuven. De Leuvenaar heeft een zicht op de werking en visie van de culturele instellingen.

6.1.1 Het stadsbestuur realiseert maandelijks een tijdschrift en een e-zine dat ruim wordt verspreid⁸².

6.1.2 Het stadsbestuur vernieuwt de huidige website Leuven.be en de In&Uit-website. Op beide websites krijgen de verenigingen een plek.

6.1.3 Specifieke promotionele acties en initiatieven voor de gebruikers⁸³.

6.2 Het stadsbestuur neemt enkele belangrijke maatregelen die de realisatie van deze strategische doelstelling (participatie en gemeenschapsvorming) bevorderen en ondersteunen.

6.2.1 Het stadsbestuur onderhandelt een convenant met de Vlaamse Gemeenschap over cultuurparticipatie⁸⁴.

6.2.2 Het stadsbestuur legt de keuze voor meer participatie formeel vast in de beheersovereenkomst met en in de beleidsplannen van de eigen culturele instellingen.

6.2.2 30CC zal 30% van haar stedelijke subsidies besteden aan participatie en gemeenschapsvorming. Het past bij de evaluatie van projecten *de boordtabel*⁸⁵ toe.

6.2.3 30CC onderzoekt de aanwerving van een stafmedewerker 'gemeenschapsvorming/participatiebeleid' bij eerstvolgende pensionering van een stafmedewerker.

6.2.4 De FactorY⁸⁶ en zijn medewerk(st)er wordt toegevoegd bij de werking van 30CC.

6.2.5 Het stadsbestuur werft een bibliotheekmedewerker 'doelgroepen' en 'wijkwerking en bibliobus' aan.

6.2.6 De bibliotheek opent in Wilsele een 'neighbourhood library': een nieuw ingericht filiaal met sterke klemtoon op lokale integratie, brede school en wijkwerking.

6.2.7 M werft personeel aan op vlak van publiekswerking.

⁸⁰ Het stadsbestuur en haar culturele instellingen beschouwen gemeenschapsvorming als het geheel van processen dat leidt tot verbindingen binnen een gemeenschap (bonding) of verbindingen tussen gemeenschappen (bridging).

⁸¹ Het cultuuraanbod wordt in deze ruim geïnterpreteerd en omvat ook voorstellingen van verenigingen, kermissen, evenementen, vormingsaanbod,...

⁸² De uitgave van dit magazine wordt gecoördineerd door de dienst communicatie en de directie cultuur, maar gedragen door de hele culturele sector, aangevuld met de jeugddienst en op termijn de sportdienst.

⁸³ Jaarbrochures, promotiecampagnes, verwendag bibliotheek en deelname bibliotheekweek ...

⁸⁴ Dit convenant is de heroriëntatie van de variabele subsidies voor de cultuurcentra.

⁸⁵ De *boordtabel* is een sjabloon of een filter met kritische vragen en criteria, die als het ware over elke actie en elk project moet worden gelegd om deze af te toetsen op het vlak van bijvoorbeeld gemeenschapsvorming, communicatie, publieksvriendelijkheid, creativiteit, participatie, doelgroepenwerking...

⁸⁶ De FactorY is een beeldend atelier met lage drempel.

6.2.8 De voorbereiding van de realisatie van een sociaal-cultureel huis (met ateliers, vergaderruimtes, repetitielokalen,...) in de Romaanse Poort met een beeldend atelier voor De FactorY en specifieke ondersteuning voor Cie Tartaren⁸⁷.

6.3 Binnen het gemeenschapsvormend en participatiebeleid krijgt het verenigingsleven en de buurtwerking een bijzondere plaats en zorgt het stadsbestuur voor voldoende mogelijkheid tot (culturele) ontmoeting.

6.3.1 De ondersteuning van deelnemers aan de Week van de Amateurkunsten.

6.3.2 Het aanpassen van het reglement op de projectsubsidies.

6.3.3 De stedelijke culturele instellingen blijven initiatieven in de wijken en buurten ondersteunen of initiëren: Buurtcultuur⁸⁸, sociaalartistieke projecten, de Gemeente Carroussel⁸⁹, Murga's⁹⁰, servicepunten van de bibliotheek⁹¹, ...

6.3.4 De stedelijke culturele instellingen geven het verenigingsleven kansen d.m.v. logistieke, infrastructurele en personele ondersteuning: verhuring van zalen en lokalen, theatertechniekcursussen, verkoop van boeken⁹², ... (zie ook 6.2.6)

6.3.5 De directie cultuur realiseert de publicatie van een handleiding voor verenigingen ("Help! Ik organiseer") met nuttige informatie over mogelijkheden bij het organiseren van evenementen, projecten, feesten, ...

6.4 Het stadsbestuur stemt het participatiebeleid binnen de eigen instellingen en diensten en het OCMW zoveel mogelijk op elkaar af.

6.4.1 Het onderzoek van Kunst en Democratie dat adviezen hieromtrent formuleert, wordt afgerond.

6.4.2 Er is een structureel overleg tussen de stedelijke diensten en de culturele en welzijnssector.

6.4.3 De directies cultuur, sport, welzijn en jeugd nemen gezamenlijke maatregelen om specifieke doelgroepen te bereiken: cultuur- en sportcheques, activiteiten in het kader van brede school, ...

6.4.4 De cel publiekswerking en de cel communicatie binnen de directie cultuur zorgen voor afstemming en informatie-uitwisseling binnen de stedelijke culturele instellingen.

6.5 Het stadsbestuur werkt aan een diversiteitbeleid, zowel op vlak van aanbod, publiek als op vlak van personeel. Verschillende doelgroepen krijgen bijzondere aandacht bij het tot stand komen van het culturele aanbod. Het gaat in eerste instantie om kansarmen, laaggeschoolden, allochtonen, gezinnen met kinderen, personen met een handicap, senioren en gevangenen.

6.5.1 De stedelijke instellingen organiseren samen met derden doelgroepgerichte projecten: het Plustraject⁹³, sociaal-artistieke projecten (als Ei-land en Snorkelzone)⁹⁴, Alfapret, Tralies...of niet⁹⁵, Bink, jeugdboekenweek, ...

6.5.2 De bibliotheek Tweebronnen organiseert 'Examenservice', een rustig studiehoekje voor studenten tijdens de blok.

6.5.3 De bibliotheek werkt aan een collectieaanbod in vreemde talen ('venster op de wereld' – zie 2.3)

⁸⁷ Cie Tartaren is een theatergezelschap met lage drempel, erkend door de Vlaamse Gemeenschap.

⁸⁸ Initiatief waarbij buurtwerkingen subsidies kunnen krijgen om artiesten in te huren voor een buurtfeest.

⁸⁹ 30CC plant elk jaar een artistiek project in een deelgemeente.

⁹⁰ Nieuw initiatief van 30CC waarbij met mensen uit wijken binnen de stadskern een sociaalartistiek project wordt uitgewerkt rond muziek, dans, kostuums,... dat dan een toonmoment krijgt in de stad. Deze Murga's kunnen ook gekoppeld worden aan het initiatief naar de horecasector (3.8.4).

⁹¹ Bibliotheek Tweebronnen kiest plekken in wijken (wijkbureaus) waar mensen digitaal boeken kunnen bestellen, digitale info kunnen raadplegen en materialen kunnen inleveren via aanwezig informaticamateriaal.

⁹² Verenigingen kunnen zich kandidaat stellen om de boekenverkoop (afgevoerde materialen) in de bibliotheek op zich te nemen en daardoor een deel van de winst gebruiken voor de eigen werking.

⁹³ specifiek seniorenaanbod aangeboden door verschillende culturele organisaties in coördinatie van de cel publiekswerking.

⁹⁴ projecten in samenwerking met organisaties voor kansarmen en kunstenaars.

⁹⁵ een soort schriftelijke leesgroep voor gevangenen.

- 6.5.4 De bibliotheek werkt het servicepunt in de gevangenis verder uit.
- 6.5.5 De bibliotheek ondersteunt de speltheekwerking met een aangepaste collectie spelmateriaal voor kinderen met ontwikkelingsstoornissen.
- 6.5.6 De bibliotheek organiseert rondleidingen en workshops voor kinderen, senioren en andere doelgroepen.
- 6.5.7 30CC zet in op wereldmuziek en specifieke 'wereldkleur'projecten, o.a. ook via samenwerking met integratiedienst, Noord-Zuid, Masereelfonds. Projecten zijn: Murga, Wereldfeest, Colorafestival (cfr. supra).
- 6.5.8 De directie cultuur werkt mee aan het diversiteitbeleid voor het stadspersoneel.
- 6.5.9 Voor sommige doelgroepen (jeugd, senioren, laaggeschoolden) worden specifieke media ontwikkeld.
- 6.5.10 De bestuursorganen van de stedelijke culturele huizen weerspiegelen de diverse samenstelling van de bevolking.
- 6.5.11 "Hoe kom ik erbij?": project om evenementen toegankelijker te maken voor personen met een handicap.
- 6.5.12 De stedelijke instellingen onderzoeken elke doelstelling op haar toegankelijkheid (zijn er voldoende lage drempels, is informatie leesbaar en begrijpbaar, zijn nieuwe gebouwen toegankelijk voor iedereen?). Deze doelstelling kan gelezen worden als een soort flankerende doelstelling bij het diversiteitbeleid.
- 6.5.13 Er is regelmatig overleg met de werkgroep toegankelijkheid.
- 6.5.14 De stedelijke instellingen werken nauw samen met Seniorama bij het samenstellen van een programma voor de seniorenweek.
- 6.5.15 De seniorenmuziekverenigingen worden ondersteund. In ruil hiervoor treden zij op in rusthuizen.

6.6 Het stadsbestuur bevordert en ondersteunt inclusieve of gemeenschapsvormende projecten waarbij de mate van ontmoeting minstens even belangrijk is als de artistieke beleving.

- 6.6.1 30CC organiseert projecten en processen die zich ontplooiën in een bredere context dan de eigen instelling⁹⁶ en die mensen bij mekaar brengen in een culturele omgeving: Rode Hond, Vol Pension⁹⁷, Carmen⁹⁸, ...
- 6.6.2 De foyers van Wagehuys en Minnepoort worden gezelliger ingericht (cfr. 1.10).
- 6.6.3 Het stadsbestuur ondersteunt organisaties die een inclusieve werking als belangrijke doelstelling formuleren in hun visie⁹⁹.

6.7 De bevolking heeft voldoende inspraak in het cultuurbeleid.

- 6.7.1 Het stadsbestuur ondersteunt de werking van de culturele raad (Cultuurkoepel en deelraden) financieel en met personeel.
- 6.7.2 De directie cultuur organiseert minimum tweemaal per jaar een informatievergadering voor de verenigingen en de bevolking.
- 6.7.3 Het stadsbestuur werkt een cultuurbeleidsplan uit op basis van vele adviezen van werkgroepen en belangenbehartigers.

⁹⁶ of door buiten de muren te treden of door mensen van buitenaf mee in te schakelen of door brede samenwerking mogelijk te maken ...

⁹⁷ 30CC nodigt een gastcurator uit die een bijzonder programma op poten zet.

⁹⁸ 30CC brengt amateurkunstenaars en professionele kunstenaars samen om een project uit te werken.

⁹⁹ o.a. Cirkus in Beweging.

DEEL 6. Interculturaliteit

Het deel interculturaliteit is een verplicht deel in het cultuurbeleidsplan. Zoals al kan gelezen worden in deel 5 werd dit thema doorheen de verschillende strategische doelstellingen meegenomen. Het is in se dan ook eerder een transversaal thema dat doorheen het beleid en in de werking van de stad en haar instellingen moet worden geweven.

Toch zijn er enkele specifieke items waar het stadsbestuur en de directie cultuur aandacht aan wil besteden de volgende beleidsperiode.

6.1. Het personeelsbeleid

Binnen de dienst personeelszaken werkt er al geruime tijd een werkgroep aan een diversiteitbeleid op vlak van personeel. Al de sectoren zijn vertegenwoordigd in deze werkgroep. Binnen de directie cultuur is er een persoon aangeduid die deze zaken opvolgt en rapporteert.

6.2 Samenwerking

Er werden en worden verschillende culturele projecten georganiseerd in samenwerking met de sector zelf.

6.2.1 Het integratiecentrum

Het integratiecentrum biedt workshops aan die worden afgenomen door vele (socio-)culturele organisaties. Dit project draagt de naam "Wereld in Kleur" en kent een ongewoon succes. Daarnaast wordt er regelmatig overleg gepleegd met de culturele instellingen en het integratiecentrum.

6.2.2 Proletaar vzw

30CC en het Masereelfonds werken samen met proletaar vzw jaarlijks het Colora-festival uit: een festival (vier zaterdagen in juli) met een uitgelezen aanbod van wereldmuziek dat zeer toegankelijk is en daardoor ook een zeer divers publiek aantrekt.

6.2.3 Noord/Zuid

30CC werkt elk jaar mee aan het Wereldfeest, een organisatie van Noord/Zuid, een groot jaarlijks evenement in mei waarbij kennismaking met andere culturen en eerlijke handel voorop staan. 30CC houdt zich vooral bezig met de muziekprogrammering.

6.3 Eigen producties

6.3.1 Bibliotheek Tweebronnen

- De collectie wordt aangevuld met boeken in vreemde talen, waaronder ook het Turks en het Arabisch.
- Interculturele projecten worden uitgewerkt, zoals onlangs AL Boeksoek, een tentoonstellings- en boekenproject rond andere culturen.

6.3.2 30CC

- Het cultuurcentrum sluit zijn seizoenen sinds twee jaar af met een intercultureel feest PLAZA!. De Spaanse en de Arabische cultuur zijn al aan bod geweest. Het feest is zo opgevat dat verschillende culturele elementen als muziek, dans en gastronomie aan bod komen. Er wordt zo geprogrammeerd dat wederzijdse beïnvloeding van culturen duidelijk wordt.
- Momenteel is een stafmedewerker het netwerk van 30CC aan het leggen binnen de allochtone gemeenschap met het oog op nauwere samenwerking.
- Binnen de programmering wordt meer aandacht besteed aan interculturele voorstellingen en educatie.

6.4 Inspraak

De allochtone gemeenschap is sinds de nieuwe samenstelling van de Raad van Bestuur van 30CC en de bibliotheekcommissie vertegenwoordigd in deze bestuursorganen.

De deelraad Kunsten heeft, onder auspiciën van de Cultuurkoepel, een werkgroep "interculturalisering" opgestart. Doelstelling is om een adviesnota voor te leggen aan het stadsbestuur. De werkgroep overlegt regelmatig met de schepen van integratie en inburgering.